

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Gdański

Data przeprowadzenia wizytacji: 23-24 marca 2025 r.

Warszawa, 2025

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	9
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	17
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	31
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	42
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	49
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	50
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	54
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	56
5. Załączniki:	62
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	62
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	62
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	68
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	68

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	78
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	99
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	99
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	104

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szczypa, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Wildowicz-Szumarska, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Magdalena Osińska, ekspert PKA
3. Robert Krzyszcak, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Katarzyna Jedlińska, ekspert PKA ds. studenckich
5. Edyta Lasota-Betżek, sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Uniwersytecie Gdańskim, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. PKA po raz kolejny oceniła jakość kształcenia na tym kierunku. Poprzednia wizytacja ZO PKA miała miejsce w 2018 r. Zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej Uchwałą Nr 155/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Odbyta obecnie wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Raport ZO PKA opracowano po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, dokonanego przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ze studentami kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse-60% nauki o zarządzaniu i jakości-40%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180-184 ECTS Bankowość i finanse - 184 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 184 ECTS Rachunkowość – 184 ECTS Financial Analysts – wyłącznie na studiach stacjonarnych – 180	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Studia stacjonarne: 120 godzin 4 ECTS Studia niestacjonarne: 120 godzin 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	studia stacjonarne: Bankowość i finanse Finanse przedsiębiorstw i Controlling Rachunkowość Financial Analysts studia niestacjonarne: Bankowość i finanse Finanse przedsiębiorstw i Controlling Rachunkowość	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	429	330

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	– Bankowość i finanse - 2689,33 godz. Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 2650,33 godz. Rachunkowość – 2650,33 godz. Financial Analysts – 2655,33 godz.	2284,33 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	100 – 103 Bankowość i finanse- 103 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 105 ECTS Rachunkowość – 105 ECTS Financial Analysts – 100 ECTS	90
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	Bankowość i finanse - 105 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 105 ECTS Rachunkowość – 105 ECTS Financial Analysts – 124 ECTS	Bankowość i finanse - 149 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 149 ECTS Rachunkowość – 149 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	– Bankowość i finanse - 59 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 59 ECTS Rachunkowość – 59 ECTS Financial Analysts – 22 ECTS	Bankowość i finanse - 52 ECTS Finanse przedsiębiorstw i Controlling – 52 ECTS Rachunkowość – 52 ECTS

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Źródło: raport samooceny.

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{5,6}	ekonomia i finanse-60% nauki o zarządzaniu i jakości-40%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Studia stacjonarne: 20 godzin 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Studia stacjonarne: Finance and Accounting Finanse przedsiębiorstw i controlling Rachunkowość Rachunkowość ACCA Rynki finansowe Studia niestacjonarne: Biegły rewident Finanse przedsiębiorstw i controlling Rachunkowość Rynki finansowe	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	209	244
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	– Finance and Accounting – 1471,33 godz. Finanse przedsiębiorstw i controlling – 1587,33 godz.	– Biegły rewident - 1266,33 godz. Finanse przedsiębiorstw i controlling – 1304,33 godz.

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

	Rachunkowość – 1566,33 godz. Rachunkowość ACCA – 1484,33 godz. Rynki finansowe – 1580, 33 godz.	Rachunkowość – 1279,33 godz. Rynki finansowe – 1317,33 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	58 – 64 Finance and Accounting – 58 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 64 ECTS Rachunkowość – 63 ECTS Rachunkowość ACCA – 60 ECTS Rynki finansowe – 64 ECTS	50-52 Biegły rewident – 50 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 52 ECTS Rachunkowość – 52 ECTS Rynki finansowe – 52 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	Finance and Accounting – 85 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 78 ECTS Rachunkowość- 80 ECTS Rachunkowość ACCA – 81 ECTS Rynki finansowe – 78 ECTS	Biegły rewident – 89 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 80 ECTS Rachunkowość – 78 ECTS Rynki finansowe- 80 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	Finance and Accounting – 30 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 31 ECTS Rachunkowość – 29 ECTS Rachunkowość ACCA – 28 ECTS	Biegły rewident – 23 ECTS Finanse przedsiębiorstw i controlling – 23 ECTS Rachunkowość – 23 ECTS Rynki finansowe- 23 ECTS

	Rynki finansowe – 31 ECTS	
--	------------------------------	--

Źródło: raport samooceny.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek finanse i rachunkowość prowadzony jest na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, który mieści się w Sopocie. Uczelnia prowadzi ten kierunek w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Oceniany kierunek został przyporządkowany do dwóch dyscyplin naukowych: (1) ekonomia i finanse – dyscyplina wiodąca (60% punktów ECTS); (2) nauki o zarządzaniu i jakości - dyscyplina uzupełniająca (40% punktów ECTS). Uczelnia w żadnym z przekazanych do zespołu oceniającego dokumentów nie określiła w sposób jednoznaczny, odnosząc się wyłącznie do kierunku finanse i rachunkowość koncepcji kształcenia. Na s. 15 raportu samooceny Jednostka opisała specyfikę kształcenia, ale w odniesieniu do wszystkich kierunków realizowanych na Wydziale Zarządzania UG, a nie wyłącznie do ocenianego kierunku w następującym ujęciu: "Specyfiką kształcenia na wszystkich wymienionych kierunkach jest ścisłe powiązanie procesu nauczania ze zdobywaniem przez studentów praktycznej wiedzy przydatnej do pracy w różnego rodzaju organizacjach, a także ciągłe doskonalenie form i treści kształcenia inspirowane prowadzonymi pracami naukowo-badawczymi." Zespół oceniający na tej podstawie może stwierdzić, że koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość oparta jest na ścisłym powiązaniu prac naukowo-badawczych z praktyką gospodarczą na rzecz procesu dydaktycznego w obszarze finansów i rachunkowości w różnych jednostkach gospodarczych. Natomiast cele kształcenia Uczelnia określiła oddzielnie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku. Na s. 1 i 2 programu studiów dla kierunku finanse i rachunkowość, studia pierwszego stopnia (załącznik 2.1a) podano, że celem kształcenia jest: (1) zdobycie zaawansowanej wiedzy z dziedziny nauk społecznych w ramach różnorodnych zajęć, np. mikroekonomia, finanse przedsiębiorstw, rachunkowość; (2) zdobycie licznych umiejętności przede wszystkim z zakresu finansów i rachunkowości, np. analiza rynków finansowych, przygotowanie sprawozdania finansowego; (3) kształtowanie kompetencji społecznych. Natomiast na s. 1 programu studiów kierunku finanse i rachunkowość, studia drugiego stopnia (załącznik 2.1c) jest następująca treść: "Celem kształcenia na kierunku Finanse i rachunkowość na drugim stopniu studiów jest zdobycie pogłębionej wiedzy z dyscypliny finanse oraz nabycie umiejętności analitycznych pozwalających podejmować decyzje w niestandardowych sytuacjach gospodarczych." Przytoczona treść celu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na studiach drugiego stopnia pochodzi z programu studiów, który obowiązuje od roku akademickiego 2024/2025, a użyto w nim nieaktualne nazewnictwo dyscyplin naukowych (podano nazwę nieistniejącej obecnie dyscypliny naukowej "finanse").

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość są zgodne ze strategią rozwoju Uczelni przyjętą Uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 28 listopada 2019 roku w sprawie Strategii

Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2020-2025 oraz polityką jakości w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim wprowadzonego Uchwałą nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 roku w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość wpisują się do kluczowych obszarów (celów strategicznych) podanych w strategii Uczelni, tj.: (1) najwyższy poziom kształcenia uniwersyteckiego; (2) najwyższa jakość w badaniach naukowych i kreowaniu innowacji; (3) otwartość, społeczna odpowiedzialność i zaangażowanie Uniwersytetu; (4) najwyższy poziom efektywności w zarządzaniu Uniwersytetem (s. 7 załącznika do ww. uchwały o strategii Uczelni). Do celów strategicznych zostały podane cele operacyjne, które także znajdują odzwierciedlenie w koncepcji i celach kształcenia na ocenianym kierunku. Dokument będący załącznikiem do uchwały o strategii Uczelni umieszczony na stronie Internetowej pod adresem [strategia 5 12v1.pdf](#) jest niekompletny (nie ma stron z misją i wizją Uczelni). Aktualnie Uczelnia jest w trakcie prac nad ustaleniem strategii na kolejny okres 2025-2030.

Koncepcja i określone dla kierunku cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Wiedza i umiejętności, które nabędą studenci kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego i drugiego stopnia w pełni wpisują się w ww. dyscypliny, do których kierunek został przypisany. W opisie celów kształcenia ocenianego kierunku odwołano się do wiedzy i umiejętności dotyczących przede wszystkim prowadzenia rachunkowości i zarządzania finansami, które wprost odnoszą się do dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, jak i nauki o zarządzaniu i jakości. Ma to swoje przełożenie w kierunkowych efektach uczenia się, co przykładowo wprost jest wyrażone w brzmieniu efektu FIRZL3_W01 na studiach pierwszego stopnia i efektu FIRMU2_W01 na studiach drugiego stopnia. W ramach studiów pierwszego stopnia oferowane są następujące moduły wybieralne (specjalności): bankowość i finanse; (3) finanse przedsiębiorstw i controlling; (4) rachunkowość. Natomiast na studiach drugiego stopnia studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą realizować następujące specjalności: (1) rachunkowość ACCA; (2) finanse przedsiębiorstw i controlling; (3) Finance and Accounting (w języku angielskim); (4) rachunkowość; (5) rynki finansowe; (6) biegły rewident (specjalność dotyczy wyłącznie studiów niestacjonarnych).

Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Uniwersytet Gdański zatrudnia nauczycieli akademickich, których dorobek naukowy związany jest przede wszystkim z dyscypliną naukową nauki o zarządzaniu i jakości, ale także duża część nauczycieli prowadzi badania w ramach dyscypliny ekonomia i finanse. Związek kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość z wskazanymi dyscyplinami naukowymi, do których został przypisany kierunek szczegółowo został przedstawiony na s. 17 – 20 raportu samooceny. Przykładowe nurty badawcze realizowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość mieszczące się w dyscyplinach do których kierunek został przypisany to: restrukturyzacja przedsiębiorstw, ryzyko emerytalne.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Jak informuje Uczelnia w raporcie samooceny, kierunek finanse i rachunkowość w założeniu zorientowany jest na przygotowanie wyspecjalizowanej kadry gotowej do podjęcia pracy jako: (1) samodzielny księgowy, analityk finansowy, specjalista ds. pozyskiwania funduszy, pracownik służby cywilnej lub administracji albo na innych stanowiskach podanych na s. 18 raportu samooceny – po studiach pierwszego stopnia; (2) główny księgowy, właściciel biura rachunkowego, analityk kredytowy, kierownik działu finansowego lub na innych stanowiskach podanych na s. 18 raportu samooceny – po studiach drugiego stopnia. Absolwenci

kierunku są zatem przygotowani do podjęcia pracy na różnych poziomach zarządzania przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych oraz handlowych, a także w jednostkach sektora finansów publicznych, czy ramach własnej działalności gospodarczej.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Interesariusze wewnętrzni, którzy mieli wpływ na przyjętą koncepcję i cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość to przede wszystkim: nauczyciele Wydziału Zarządzania UG, studenci innych i ocenianego kierunku, władze Uniwersytetu Gdańskiego, wybrane jednostki administracji Uczelni, np. Biuro Kształcenia, Biuro Współpracy i Umieędzynarodowienia. W procesie opracowania koncepcji i celów kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość uczestniczyli także następujący interesariusze zewnętrzni: Rada Biznesu skupiająca przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, kandydaci na studia, absolwenci kierunków Wydziału Zarządzania, pracodawcy i zrzeszenia pracodawców (np. Gdański Klub Biznesu, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne), prezydenci Sopotu i miast sąsiadujących Gdyni i Gdańska, Ministerstwo Finansów, Główny Urząd Statystyczny.

W koncepcji kształcenia nie uwzględniono prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak w kontekście przedstawionych doświadczeń Uczelni w czasie pandemii, formy te wykorzystywane były do komunikowania się w postaci narzędzi wspomagających proces dydaktyczny jak i do prowadzenia zajęć. Obecnie zajęcia prowadzone są wyłącznie w budynkach Uczelni lub w ramach wizyt studyjnych.

W programie studiów kierunku finanse i rachunkowość studia pierwszego stopnia profil ogólnoakademicki, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, sformułowano 12 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 12 z zakresu umiejętności oraz 9 efektów z zakresu kompetencji społecznych. Analogicznie w programie studiów drugiego stopnia określono: 11 efektów z kategorii wiedzy, 11 efektów z kategorii umiejętności oraz 9 efektów z kategorii kompetencji społecznych.

Analiza kierunkowych efektów uczenia się pozwala na stwierdzenie, że efekty te są zgodne zarówno z koncepcją i celami kształcenia, jak i profilem ogólnoakademickim. Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których przypisano oceniany kierunek studiów. Generalnie kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z charakterystykami II stopnia właściwymi dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Jednakże w toku analizy stwierdzono, że w opisach efektów kierunkowych – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – nie uwzględniono niektórych efektów określonych w PRK. Nie uwzględniono efektów z zakresu wiedzy: fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji (P6S_WK i P7S_WK), a także zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek (P7S-WG). Stwierdzono ponadto, że na poziomie studiów pierwszego stopnia do efektów z zakresu kompetencji społecznych, tj. FIRL3_K01 (samodoskonalenie), FIRL3_K02 (współpraca), FIRL3_K03 (komunikacja), FIRL3_K09 (umiejętność pracy zespołowej) użyto niewłaściwej kategorii opisowej z zakresu umiejętności organizacji pracy (P6S_UO) oraz z zakresu umiejętności uczenia się (P6S_UU). Podobnie na studiach drugiego stopnia do efektów z zakresu kompetencji społecznych FIRMU2_K01 (samodoskonalenie), FIRMU2_K02 (współpraca), FIRMU2_K03 (komunikacja), FIRL3_K09 (umiejętność pracy zespołowej) użyto niewłaściwej kategorii opisowej z zakresu umiejętności organizacji pracy i umiejętności uczenia się.

W przypadku efektów kierunkowych sformułowanych w programie studiów pierwszego stopnia zauważono nadmierne rozbudowanie ich opisów. Dotyczy to zwłaszcza efektów z zakresu

umiejętności. Często w opisie jednego efektu mieści się kilka efektów uczenia się (np. FIRL3_U01, FIRL3_U03, FIRL3_U06). Natomiast na drugim stopniu studiów jako przykład można wskazać efekty: FIRMU2_U01 czy FIRMU2_U03. Przykładem nadmiernie rozbudowanego efektu jest też efekt z zakresu wiedzy FIRMU2_W07 *zna szczegółowo zasady oceny przedsięwzięć w zakresie finansów i rachunkowości (opłacalności projektów inwestycyjnych, oceny sytuacji finansowej organizacji, oceny ryzyka, zagrożenia upadłością). Potrafi zidentyfikować rodzaje ryzyka związanego z działalnością organizacji oraz prawidłowo określić ich konsekwencje i metody ograniczania przy umiejętnym wykorzystaniu wiedzy teoretycznej z zastosowaniem określonej metody badawczej*. Do opisu tego efektu wykorzystano również niewłaściwą kategorię opisową z zakresu umiejętności wykorzystania wiedzy (P7S_UW). Należy przy tym zwrócić uwagę, że taki sposób opisu efektów kierunkowych znacznie utrudnia stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu ich oceny, a także prawidłowe powiązanie efektów dla zajęć z efektami kierunkowymi. W opisie efektów kierunkowych z zakresu wiedzy ujętych w programie studiów drugiego stopnia np. FIRMU2_W01, FIRMU2_W02, FIRMU2_W03, FIRMU2_W04, FIRMU2_W05 nie została odpowiednio wyeksponowana kompletność perspektywy poznawczej, w tym głębia wiedzy, co nie jest zgodne z charakterystykami II stopnia PRK na poziomie 7. Ponadto, w opisie efektu z kategorii wiedzy FIRMU2_W05 użyto skrótu myślowego „*ma rozszerzoną wiedzę o zaawansowanych metodach i narzędziach*”, co nie jest tożsame z określeniem, że „*student zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane metody stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych*”. Podobny błąd wystąpił przy opisie FIRL3_W06, tj. jednego z efektów kierunkowych na poziomie 6. Użyto również niewłaściwego określenia do jego opisu: „*zna zaawansowane metody i narzędzia*”, zamiast „*zna w zaawansowanym stopniu wybrane metody stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych*”.

Zauważono, że w opisach niektórych efektów kierunkowych – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – brakuje też odniesienia do właściwych nazw dyscyplin naukowych, do jakich przyporządkowano oceniany kierunek. Jako przykład można podać efekt z zakresu umiejętności FIRL3_U01 czy FIRMU2_U04, w którym jest odniesienie wyłącznie do finansów. Natomiast w przypadku opisu kierunkowych efektów, takich jak: FIRL3_U01, FIRL3_U03, FIRMU2_U01, FIRL3_W11, FIRL3_W12, FIRMU2_W10, FIRMU2_W11 jest zbyt szerokie odniesienie do nauk społecznych czy nauk humanistycznych.

Sformułowane efekty uczenia się ściśle wiążą się z zakresem działalności naukowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość. Efekty te uwzględniają również, co do zasady, kompetencje badawcze, społeczne oraz językowe wymagane na poziomie 6–7 PRK oraz właściwe dla profilu ogólnoakademickiego. Na podstawie sformułowanych efektów kierunkowych ujętych w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia nie można stwierdzić jednoznacznie, że są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Do efektów kierunkowych przyporządkowano odpowiednie efekty dla zajęć. Efekty dla zajęć sformułowano w sylabusach od roku akademickiego 2024/2025. Poprzednie sylabusy zajęć z roku akademickiego 2023/2024 efektów przedmiotowych nie zawierały. Z analizy obowiązujących obecnie efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć na studiach pierwszego stopnia wynika, że w przypadku wielu zajęć efekty uczenia się zostały błędnie sformułowane lub przyporządkowane do niewłaściwej kategorii charakterystyki II stopnia PRK. Zauważono, że często stosowane są niewłaściwe opisy w kategorii wiedzy, wskazujące na umiejętności jej wykorzystania. Dotyczy to wielu zajęć (np. *uproszczone formy ewidencji podatkowej z elementami praktycznymi, podatki w rachunkowości*,

język angielski 4, seminarium dyplomowe). Z kolei dla zajęć *mikroekonomia* efekt z zakresu umiejętności sformułowano jak dla wiedzy „zna i rozumie”. W przypadku wielu zajęć (np. *filozofia, finanse i bankowość, prawo handlowe z elementami podstaw nauki o przedsiębiorstwie, rachunkowość zarządcza, podatki w rachunkowości I*) do kompetencji społecznych błędnie przypisano efekt z zakresu umiejętności uczenia się lub organizacji pracy, co stanowi konsekwencję źle sformułowanych efektów kierunkowych.

Podobne błędy zauważono również w toku analizy efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów drugiego stopnia. W wielu przypadkach są one błędnie sformułowane lub przyporządkowane do niewłaściwej kategorii charakterystyki II stopnia PRK. Przykładowo dla zajęć *narzędzia controllingu* do kompetencji społecznych błędnie przypisano efekt z zakresu umiejętności organizacji pracy („wykazuje kreatywność w formułowaniu celów, pracuje w zespole”), zaś dla zajęć: *analiza instytucji kredytowych, rachunkowość finansowa II, rachunek kosztów*, efekt z zakresu umiejętności uczenia się przypisano do efektu z kategorii kompetencji społecznej. Często stosowane są też niewłaściwe opisy w kategorii wiedzy „rozumie i potrafi”, wskazujące na umiejętności jej wykorzystania (np. *finanse przedsiębiorstw II, nadzór korporacyjny, nowoczesna bankowość i polityka pieniężna, portfel inwestycyjny, ocena standingu przedsiębiorstwa*).

Analiza sylabusów zajęć ujętych w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia pokazała, że efekty przedmiotowe dla wielu zajęć są nadmiernie rozbudowane oraz powiązanie z efektami kierunkowymi w różnych kategoriach opisowych, najczęściej wiedzy i umiejętności. Jako przykład można wskazać efekt z kategorii wiedzy sformułowany dla zajęć *podatki w rachunkowości*: „posiada wiedzę o normach i regułach (prawnych, organizacyjnych, moralnych i etycznych) dotyczących wybranych podatków w rachunkowości. Potrafi zidentyfikować zakres odpowiedzialności podatkowej podatnika, płatnika, inkasenta oraz osób trzecich, zasady odpowiedzialności solidarnej”, a na drugim stopniu dla zajęć *restrukturyzacja finansowa* „zna szczegółowo zasady oceny przedsięwzięć w zakresie finansów i rachunkowości (opłacalności projektów inwestycyjnych, oceny sytuacji finansowej organizacji, oceny ryzyka, zagrożenia upadłością). Potrafi zidentyfikować rodzaje ryzyka związanego z działalnością organizacji oraz prawidłowo określić ich konsekwencje i metody ograniczania przy umiejętnym wykorzystaniu wiedzy teoretycznej z zastosowaniem określonej metody badawczej”. W przypadku *lektoratów i seminarium magisterskiego* nie sformulowano efektów uczenia się dla każdego semestru, co uniemożliwia monitorowanie stopnia ich osiągania na poszczególnych etapach procesu kształcenia.

Przeprowadzona analiza pokazała, że zarówno efekty kierunkowe, jak i efekty dla zajęć ujętych w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia nie zostały sformułowane w sposób zrozumiały, co nie pozwala na stwierdzenie, że są one możliwe do osiągnięcia i umożliwiają stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia kierunku finanse i rachunkowość są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Kierunkowe efekty uczenia się, jakie sformułowano w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia, są zgodne z koncepcjami i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim, stanem wiedzy w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, a także z zakresem działalności naukowej Uczelni w wymienionych dyscyplinach. Uwzględniają kompetencje badawcze, społeczne oraz językowe. Sformułowane efekty tylko częściowo odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Na podstawie sformułowanych efektów nie można stwierdzić, że są zrozumiałe i specyficzne dla kierunku, co umożliwia stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji. Obniżona ocena kryterium 1 wynika z następujących nieprawidłowości:

1. Niektóre efekty kierunkowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia sformułowano niepoprawnie. Często w opisie jednego efektu mieści się kilka efektów uczenia się, najczęściej z kategorii wiedzy i umiejętności. Do niektórych efektów z zakresu kompetencji społecznych: użyto niewłaściwych kategorii opisowych z zakresu umiejętności organizacji pracy oraz z zakresu umiejętności uczenia się. Ponadto, w opisie efektów kierunkowych z zakresu wiedzy ujętych w programie studiów drugiego stopnia niewłaściwie zdefiniowano kompletność perspektywy poznawczej, co nie jest zgodne z charakterystykami II stopnia PRK na poziomie 7. Uczelnia formując niektóre efekty kierunkowe użyła też niewłaściwego określenia dla ich opisu: „*zna zaawansowane metody i narzędzia*”, zamiast „*zna w zaawansowanym stopniu wybrane metody stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych*”. Stwierdzono, że w opisach niektórych efektów kierunkowych – zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – brakuje również odniesienia do właściwych dyscyplin naukowych, do jakich przyporządkowano oceniany kierunek. lub jest zbyt szerokie odniesienie do nauk społecznych czy nauk humanistycznych.
2. Nie uwzględniono wszystkich charakterystyk II stopnia PRK, tj. niektórych efektów z zakresu wiedzy np. fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji (P6S_WK i P7S_WK), a w przypadku studiów drugiego stopnia np. zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek (P7S-WG).
3. Efekty uczenia się dla wielu zajęć zostały również błędnie sformułowane lub przyporządkowane do niewłaściwej kategorii charakterystyki II stopnia PRK. Dotyczy to wielu zajęć ujętych w programie studiów pierwszego stopnia np. *uproszczone formy ewidencji podatkowej z elementami praktycznymi, podatki w rachunkowości, język angielski 4, seminarium dyplomowe*), a także studiów drugiego stopnia (np. *finanse przedsiębiorstw II, nadzór korporacyjny, nowoczesna bankowość i polityka pieniężna, portfel inwestycyjny, ocena standingu przedsiębiorstwa*). Ponadto, efekty przedmiotowe dla wielu zajęć są nadmiernie rozbudowane oraz powiązanie z efektami kierunkowymi w różnych kategoriach opisowych, najczęściej wiedzy i umiejętności (np. *podatki w rachunkowości, restrukturyzacja finansowa*). W przypadku wielu zajęć na studiach pierwszego stopnia (np. *filozofia, finanse i bankowość, prawo handlowe z elementami podstaw nauki o przedsiębiorstwie, rachunkowość zarządcza, podatki w rachunkowości I*) do kompetencji

społecznych błędnie przypisano efekt z zakresu umiejętności uczenia się lub organizacji pracy. Podobne błędny wystąpiły także na studiach drugiego stopnia (np. *narzędzia controllingu, analiza instytucji kredytowych, rachunkowość finansowa II, rachunek kosztów*).

4. Dla zajęć trwających dłużej niż jeden semestr studiów pierwszego i drugiego stopnia (np. *lektoraty, seminarium dyplomowe*) nie sformułowano efektów uczenia się dla każdego etapu procesu kształcenia. Na podstawie obowiązujących dla tych zajęć sylabusów nie ma możliwości stwierdzenia, jakie przedmiotowe efekty student powinien osiągnąć po każdym z tych semestrów.
5. Z matrycy efektów uczenia się wynika, że do niektórych zajęć tzw. wykłady do wyboru ujętych w programach studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia nie zostały przypisane efekty kierunkowe. Podobnie w przypadku studiów pierwszego stopnia w formie niestacjonarnej dla zajęć fakultatywnych tzw. przedmioty specjalnościowe, a na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia np. praktyka zawodowa nie wskazano żadnych efektów kierunkowych, które realizują.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się określić koncepcję kształcenia dla kierunku finanse i rachunkowość w sposób jednoznacznie odnoszący się do tego kierunku.
2. Rekomenduje się używać aktualnie obowiązujących nazw dyscyplin naukowych przy określaniu celów kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość.

Zalecenia

1. Zaleca się poprawne sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia z zastosowaniem podziału oraz kategorii opisowych zgodnych z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, w tym poprawne wykorzystanie w opisie tych efektów nazw dyscyplin naukowych, do jakich przyporządkowano kierunek.
2. Zaleca się uwzględnienie brakujących charakterystyk II stopnia PRK.
3. Zaleca się poprawne sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia, z zastosowaniem podziału oraz kategorii opisowych zgodnych z charakterystykami II stopnia PRK.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć dydaktycznych realizowanych przez kilka semestrów na studiach pierwszego i drugiego stopnia w sposób umożliwiający określanie postępów w ich osiągnięciu.
5. Zaleca się, aby sformułowane dla zajęć ujętych w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia efekty uczenia się zostały powiązane z odpowiednimi efektami kierunkowymi.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość zostały przyjęte uchwałą nr 32/24 Senatu UG z dnia 8 lipca 2024 r. i obowiązują od cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2024/2025. Konstrukcja programów studiów, w tym zawarte w nim treści kształcenia, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Kluczowe treści kształcenia realizowane na studiach pierwszego stopnia w ramach zajęć z grupy kierunkowych są bezpośrednio związane z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano wizytowany kierunek. Natomiast grupa zajęć tzw. przedmiotów specjalnościowych zapewnia studentom możliwość uzyskania - poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez zajęcia ogólne i kierunkowe - szczegółowej wiedzy i umiejętności w zależności od wybranej ścieżki specjalizacyjnej. W ramach studiów pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku finanse i rachunkowość (FiR) prowadzonych w języku polskim student może zrealizować trzy ścieżki specjalnościowe: (1) Bankowość i Finanse, (2) Finanse Przedsiębiorstw i Controlling oraz (3) Rachunkowość. W ofercie kształcenia na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych ocenianego kierunku jest też specjalność prowadzona w języku angielskim: Financial Analyst. Program studiów pierwszego stopnia obejmuje także obowiązkowe praktyki zawodowe, które są realizowane w piątym semestrze.

Analogicznie program studiów drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość zaprojektowano zgodnie z koncepcją kształcenia, której celem jest pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych na studiach pierwszego stopnia w zakresie dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Student realizuje zajęcia ogólne i kierunkowe, a od trzeciego semestru także zajęcia z grupy do wyboru w ramach jednej ze ścieżek specjalizacyjnych. Kluczowe treści kształcenia realizowane w ramach grupy zajęć kierunkowych na studiach drugiego stopnia są bezpośrednio związane z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Szczegółową wiedzę i dodatkowe umiejętności niezbędne w przyszłej pracy zawodowej zdobywają też studenci w ramach zajęć specjalnościowych. W ofercie studiów drugiego stopnia w formie stacjonarnej kierunku FiR jest pięć specjalności, w tym 4 prowadzone w języku polskim: Rachunkowość (Rach), Rachunkowość ACCA (Rach ACCA), Finanse przedsiębiorstw i controlling (FPiC), Rynki finansowe (RF) oraz jedna specjalność w języku angielskim Finance and Accounting (F&A). Natomiast w ofercie studiów niestacjonarnych drugiego stopnia kierunku FiR są cztery specjalności w języku polskim: Rachunkowość (Rach), Biegły rewident (BR), Finanse przedsiębiorstw i controlling (FPiC), Rynki finansowe (RF). Program kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie drugiego stopnia obejmuje również praktyki zawodowe, które są realizowane w semestrze trzecim.

W programach studiów przewidziano seminaria dyplomowe, w ramach których studenci mają możliwość kształcenia kompetencji badawczych zgodnie z profilem ogólnoakademickim. Na studiach pierwszego stopnia seminaria dyplomowe rozpoczynają się od czwartego semestru, podczas gdy na studiach drugiego stopnia od pierwszego semestru. Studentów, którzy wykazują się szczególnym zaangażowaniem w proces kształcenia zachęca się do czynnego uczestnictwa w działalności kół naukowych, a także do udziału w konferencjach naukowych oraz do współtworzenia publikacji naukowych.

W programach studiów Uczelnia przedstawiła informację o treściach programowych realizowanych w ramach poszczególnych zajęć. Karty przedmiotów stanowią załącznik do Uchwały nr 32/24 Senatu UG zatwierdzającej program studiów ocenianego kierunku. Znajdują się w portalu studenta UGi katalogu ECTS. Przyjęte rozwiązanie jest zgodne z wymogami określonymi w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie studiów.

Na podstawie przeglądu sylabusów zajęć stwierdzono, że zawarte w nich treści programowe uwzględniają wyniki działalności naukowej Uczelni w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek. Realizowane treści programowe są również zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach wiodącej ekonomia i finanse oraz w dyscyplinie uzupełniającej nauki o zarządzaniu i jakości. Oferowane treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących programy studiów pierwszego i drugiego stopnia i odpowiadają właściwym poziomom PRK, pozwalając studentom na uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Zauważono, że na pierwszym stopniu w sylabusie zajęć z języka angielskiego, który sporządzono dla każdego semestru, znajdują się identyczne treści programowe, a sformułowane dla poszczególnych semestrów efekty nie wskazują na pewien progres, jaki powinien osiągnąć student po kolejnym etapie uczenia się. Treści programowe wykładu z *mikroekonomii* obejmują częściowo zagadnienia z makroekonomii (główne nurty ekonomiczne: keynesizm, monetaryzm, teorie wzrostu, narzędzia analizy makroekonomicznej). W przypadku wielu zajęć nie ma podanej literatury anglojęzycznej lub literatura ta jest stosunkowo mało aktualna (*finanse i bankowość, rynki finansowe, zarządzanie, statystyka*). Podobne błędy zidentyfikowano w toku analizy sylabusów zajęć realizowanych na drugim stopniu ocenianego kierunku. Dotyczy to wielu zajęć (np. *nowoczesna bankowość i polityka pieniężna, finanse przedsiębiorstw II, narzędzia controllingu, rachunkowość zarządcza, zarządzanie instytucjami kredytowymi*). Dla wielu zajęć – zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu – sformułowano zbyt wysokie wymagania wstępne (np. *rachunek kosztów, rachunkowość zarządcza, sprawozdawczość instytucji finansowych, zarządzanie finansami jednostek gospodarczych*).

Program studiów pierwszego stopnia realizowany jest w ciągu sześciu semestrów, a do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 184 punktów ECTS. Program studiów stacjonarnych realizowany w ramach specjalności Financial Analyst wymaga uzyskania 182 ECTS, natomiast program studiów niestacjonarnych 180 ECTS. Program studiów drugiego stopnia obejmuje cztery semestry, a do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 120 punktów ECTS.

Jak wynika z programu studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej, łączna liczba godzin w programie studiów wynosi odpowiednio: 4779 godz. - specjalność Bankowość i Finanse (BiF); 4644 godz. - specjalność Finanse Przedsiębiorstw i Controlling (FPiC); 4644 godz. - specjalność Rachunkowość (Rach); 4774 godz. - specjalność Financial Analysts (FA). Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia łączna liczba godzin w programie wynosi 4524 godz. niezależnie od wyboru trzech z oferowanych specjalności w języku polskim.

W przypadku studiów stacjonarnych drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 2949 godz. na każdej z czterech specjalności oferowanej w języku polskim (ACCA, Finanse Przedsiębiorstw i Controlling, Rachunkowość, Rynki finansowe), podczas gdy na specjalności anglojęzycznej Finance and Accounting 3015 godz. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć wynosi: 3004 godz. – rynki finansowe oraz finanse przedsiębiorstw i controlling; 3035 godz. – biegły rewident; 2937 godz. – rachunkowość. Nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć –

zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia – został poprawnie oszacowany. Uwzględniono zarówno czas przeznaczony na zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studenta, jak i czas na samodzielną pracę studenta związaną m.in. ze studiowaniem literatury, rozwiązywaniem zadań oraz przygotowaniem do kolokwii i egzaminów.

Zgodnie z programem studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej liczba godzin zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (tj. wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konsultacji i egzaminów) na specjalnościach BiF, FPiC, Rach, FA wynosi: 2689,33 godz., 2650,33 godz., 2650,33 godz., 2655, 33 godz. Procentowy udział zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w łącznej liczbie godzin w ramach czterech z wymienionych specjalności stanowi odpowiednio: 56,27%, 57,07%, 57,07%, 55,62%. Natomiast liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na w.w. specjalnościach wynosi: 103, 105, 105, 100.

Analogicznie na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia ocenianego kierunku liczba godzin zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (tj. wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konsultacji i egzaminów) wynosi 2284,33 godz. na wszystkich trzech specjalnościach. Procentowy udział zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w łącznej liczbie godzin w ramach trzech ze specjalności (BiF, FPiC, Rach) to 50, 49%, co stanowi 90 ECTS.

W programie studiów drugiego stopnia w formie stacjonarnej na specjalnościach ACCA, FPiC, F&A, Rach, RF, liczba godzin zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (tj. wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konsultacji i egzaminów) wynosi: 1484,33 godz., 1587,33 godz., 1471,33 godz., 1561,33 godz., 1580,33 godz. Procentowy udział zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w łącznej liczbie godzin w ramach czterech z wymienionych specjalności stanowi odpowiednio: 50,33%, 53,83%, 55,62%, 53,11%, 53,59%. Natomiast liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na w.w. specjalnościach wynosi: 60, 64, 58, 63, 64.

Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia ocenianego kierunku na specjalnościach RF, BR, FPiC, Rach, liczba godzin zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (tj. wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konsultacji i egzaminów) wynosi odpowiednio: 1317,33 godz. , 1266,33 godz., 1304,33 godz., 1279,33 godz. Procentowy udział zajęć przeprowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w łącznej liczbie godzin w ramach czterech z wymienionych specjalności stanowi odpowiednio: 43,85%, 41,72%, 43,42%, 43,56%. Natomiast liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na w.w. specjalnościach wynosi: 52, 50, 52, 52.

Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że formalnie programy studiów, poza programem studiów drugiego stopnia studiów stacjonarnych o specjalności F&A, spełniają wymóg określony w art. 63 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, albowiem w przypadku studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia, oprócz wskazanej specjalności, ocenianego kierunku ponad połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Jednak nie

można stwierdzić, że liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach pierwszego i drugiego stopnia zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

W opinii ZO za nieprawidłowy należy uznać wymiar godzin konsultacji, który w przypadku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi przeciętnie 527 godz. (*accounting concepts* – 30 godz., *mikroekonomia* – 19 godz., *rynki finansowe, sporządzanie sprawozdań finansowych* – 16 godz., zajęcia humanistyczne – 10 godz.), natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia 845 godz. (dla wielu zajęć: *mikroekonomia, makroekonomia, rynki finansowe, zajęcia specjalnościowe*, wymiar konsultacji to 30 godzin) Sytuacja ta dotyczy również studiów drugiego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. W przypadku studiów stacjonarnych średni wymiar godzin konsultacji wynosi 603,6 godz. (*podstawy systemu podatkowego i podatki pośrednie, rachunek kosztów, budżetowanie* – 30 godz., zajęcia humanistyczne – 10 godz.), podczas gdy na studiach niestacjonarnych 739,5 godz. (*finanse przedsiębiorstw II, nowoczesna bankowość i polityka pieniężna, rachunkowość finansowa II, rachunek kosztów II, doradztwo finansowe i techniki sprzedaży* – 30 godz.). Uczelnia wyodrębniając konsultacje jako osobną formę zajęć, zwłaszcza przy ich znaczącym wymiarze godzinowym, powinna dla tej wyodrębnionej formy zajęć wskazać nie tylko liczbę punktów ECTS, ale i wszelkie inne, prawnie wymagane elementy, a więc efekty uczenia się przypisane do konsultacji, treści programowe przypisane do konsultacji, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się.

Na ocenianym kierunku studenci uczestniczą w takich formach zajęć jak wykłady, ćwiczenia audytoryjne i laboratoryjne, seminaria dyplomowe oraz praktyka zawodowa. Jak wynika z informacji przedstawionych przez Uczelnię w raporcie samooceny, na studiach polskojęzycznych pierwszego stopnia wykłady stanowią – 39,9% (37,6%) liczby godzin objętych planem studiów na studiach stacjonarnych (niestacjonarnych), ćwiczenia audytoryjne – 41,8% (40,4%), ćwiczenia laboratoryjne – 9,8% (11%), seminarium dyplomowe – 3% (2,5%), praktyka zawodowa – 5,6% (8,4%). Ponadto, na studiach anglojęzycznych pierwszego stopnia – specjalność Financial Analyst – wykłady stanowią 46,4% liczby godzin objętych planem studiów, ćwiczenia audytoryjne – 42,7%, ćwiczenia laboratoryjne – 0,2%, seminarium dyplomowe – 3,4%, praktyka zawodowa – 8,1%. Analogicznie na studiach drugiego stopnia wykłady stanowią, w zależności od specjalności, od 45 do 61% (45-59%) liczby godzin objętych planem studiów na studiach polskojęzycznych stacjonarnych (niestacjonarnych), ćwiczenia audytoryjne – od 28 do 42,9% (29,5-46%), ćwiczenia laboratoryjne – od 0 do 0,4% (0%), seminarium dyplomowe – około 10% (7-8%), praktyka zawodowa – od 2 do 2,6% (3,4-3,8%).

Zajęcia na ocenianym kierunku rozłożone są równomiernie, bowiem w każdym semestrze student realizuje zajęcia, którym na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych w zależności od specjalności przypisano 27-33 punktów ECTS, a na studiach niestacjonarnych 30 ECTS. W przypadku studiów stacjonarnych drugiego stopnia student realizuje w semestrze odpowiednio: 28-33 punkty ECTS, podczas gdy na studiach niestacjonarnych 30 ECTS. Zapewnia to możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

W programie studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej zajęciom do wyboru przypisano 59 ECTS, za wyjątkiem specjalności FA, której przypisano 22 ECTS. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia zajęciom fakultatywnym przypisano 52 ECTS (niezależnie od specjalności). Zajęciom do wyboru na studiach stacjonarnych drugiego stopnia (ACCA, FPiC, F&A, Rach, RF) przypisano punktów ECTS odpowiednio: 28,31, 30, 29, 31, podczas gdy na studiach niestacjonarnych 23 ECTS (niezależnie od specjalizacji). W programie polskojęzycznym grupa zajęć fakultatywnych do

wyboru zgodnie z programem studiów obejmuje: przedmioty specjalnościowe, wykłady humanistyczne do wyboru oraz seminaRIA dyplomowe. Nie uwzględniono lektoratów językowych.

Na podstawie przedstawionych informacji nie można stwierdzić, że programy studiów spełniają określony w rozporządzeniu w sprawie studiów wymóg umożliwienia studentom wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmują zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, w wymiarze 105 punktów ECTS na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, a w przypadku studiów niestacjonarnych 149 ECTS. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia, w zależności od specjalności (ACCA, FPiC, F&A, Rach, RF) wymiar punktów ECTS dla tych zajęć wynosi odpowiednio: 81, 78, 85, 80, 78, podczas gdy na niestacjonarnych, w zależności od specjalności (RF, BR, FPiC, Rach) wymiar punktów ECTS dla tej grupy zajęć to: 80, 89, 80, 78. Odpowiada to wymogom określonym w § 3 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia w sprawie studiów.

Kształcenie uwzględnia doskonalenie znajomości języków obcych w formie lektoratów z języka angielskiego, z naciskiem na terminologię stosowaną w przyszłej pracy zawodowej, związaną ze studiowanym kierunkiem. Program studiów pierwszego stopnia w języku polskim przewiduje lektorat z języków obcych na poziomie B2 w wymiarze 120 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (5 ECTS) na studiach stacjonarnych i 84 godzin (7 ECTS) na studiach niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia zaplanowano 60 godzin (4 ECTS), a na studiach niestacjonarnych – 30 godzin (3 ECTS) lektoratu na poziomie B2+. Dodatkowo w programach studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia są dwie specjalności anglojęzyczne: financial analyst oraz finance & accounting. Około 30-45% procent oferty wykładów do wyboru stanowią wykłady prowadzone w języku angielskim. Zgodnie z Uchwałą nr 67/2018/2019 Rady WZ UG z dnia 31 stycznia 2019 roku na wszystkich kierunkach studiów stacjonarnych Wydziału Zarządzania wprowadzono obowiązek realizacji przez każdego studenta przynajmniej jednego przedmiotu w języku angielskim w ciągu całego toku studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia. Obowiązek ten dotyczy wszystkich studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2019/2020.

W programie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia w języku polskim przewidziano w grupie zajęć fakultatywnych zajęcia w języku angielskim w wymiarze co najmniej 15 godzin np: *basic of financial reporting, basics of standard costing, contribution accounting for managerial reporting, public finance& taxes*. W programie studiów stacjonarnych drugiego stopnia w języku polskim przewidziano również w grupie zajęć fakultatywnych zajęcia w języku angielskim w wymiarze co najmniej 15 godzin na studiach stacjonarnych. W roku akademickim 2024/2025 realizowane są zajęcia, takie jak: *modern public finance, project budget, modern behavioral finance, entrepreneurship, investment in city development*. Oferta w.w. zajęć fakultatywnych dotyczy wyłącznie studiów stacjonarnych.

W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie uwzględniono zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym wymiarze, tj. w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS – zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie studiów. Z programu studiów wynika, że na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia w języku polskim do grupy zajęć humanistycznych zaliczono dwa wykłady humanistyczne do wyboru o wymiarze 4 ECTS. Natomiast na studiach stacjonarnych drugiego stopnia w programie studiów przewidziano wykład humanistyczny do wyboru (3 ECTS) oraz *etyka w biznesie* (2 ECTS), podczas gdy na studiach niestacjonarnych *etyka biznesu* (3 ECTS).

W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, nie uwzględniono zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Jak wynika z raportu samooceny, dobór form i metod kształcenia uwzględnia najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, w tym środki i narzędzia dydaktyczne, co ma na celu zapewnienie realizacji przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Stosowane metody kształcenia są zróżnicowane i dostosowane do przekazywanej wiedzy, rozwijanych umiejętności i poziomu zaawansowania studenta. Nauczyciele akademicy stosują zróżnicowane i innowacyjne metody dydaktyczne dostosowane do formy zajęć, treści i realizacji założonych efektów uczenia się. W trakcie prowadzenia zajęć wprowadzane są metody angażujące studentów np. metoda projektów, gamifikacja, praca w grupach czy tutoring. Na pierwszym stopniu studiów w przypadku zajęć, takich jak: *rachunkowość, finanse korporacyjne, finanse i bankowość, finanse przedsiębiorstw i podatki*, a na drugim stopniu: *podstawy z audytu wewnętrznego, standardy sprawozdawczości finansowej*, wykorzystuje się interaktywne quizy i aplikacje edukacyjne (np. Kahoot, Mentimeter). Do zwiększania motywacji i zaangażowania studentów służy też gamifikacja tj. mini-gry symulacyjne na zajęciach z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym i finansowym w przedsiębiorstwie z wykorzystaniem dźwigni operacyjnej i finansowej oraz na zajęciach z zakresu kształtowania struktury kapitału i szacowania kosztu kapitału. Dodatkowo w realizacji treści kształcenia wykorzystane są platformy do nauczania na odległość przy wykorzystaniu platformy Moodle oraz MS Teams. Każdy wykładowca może samodzielnie tworzyć kursy e-learningowe i nimi zarządzać. Z przeglądu sylabusów zajęć, hospitacji przeprowadzonych w trakcie wizytacji oraz informacji uzyskanych w trakcie spotkań z nauczycielami akademickimi wynika, że przykładowo na studiach pierwszego stopnia na zajęciach: *finanse korporacyjne, rynki finansowe, doradztwo finansowe, cyfryzacja procesów biznesowy, statystyka* stosowane są metody projektowe. Podobnie metody projektowe znajdują zastosowanie na wielu zajęciach realizowanych na drugim stopniu (*przygotowanie projektów inwestycyjnych, inteligentny inwestor, finanse behawioralne, private equity i venture capital*). Dodatkowo na drugim stopniu prowadzone są warsztaty na zajęciach *tutoring w zarządzaniu* oraz *starter student hub*.

Wykorzystywane na zajęciach specjalnościowych oraz seminarium dyplomowego metody dydaktyczne, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz umożliwiają przygotowanie ich do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, a także do udziału w tej działalności. W sposób właściwy wykorzystywany jest również potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Na wielu zajęciach prowadzonych na pierwszym stopniu w formie laboratorium, takich jak: *statystyka, uproszczone formy ewidencji podatkowej z elementami praktycznymi, systemy informatyczne w rachunkowości*, a na drugim stopniu: *informatyka ekonomiczna, statystyczne badania rynkowe, cyfryzacja procesów biznesowych* wykorzystuje się specjalistyczne oprogramowanie np. Sage Symfonia Finanse i księgowość, Asseco WAPRO, R-Studio, Statistica, PS IMAGO (SPSS), Gretl.

Stosowane w trakcie lektoratów oraz zajęć w języku angielskim metody kształcenia (metody podające i problemowe, w tym dyskusje i metody aktywizujące) umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

W programie zdefiniowano prawidłowo jedynie cele kształcenia dla praktyk, natomiast efekty uczenia się dla praktyk nie zostały zdefiniowane prawidłowo. W edycjach programu studiów obowiązujących

dla cykli kształcenia rozpoczynanych do roku akademickiego 2023/2024 włącznie do praktyk przypisane były jedynie wybrane efekty kierunkowe. Z opisu efektów uczenia się dla praktyk w edycji nie wynikało jednoznacznie, w jakim zakresie poszczególne efekty kierunkowe miały być osiąmane dzięki praktykom – było to niemożliwe, gdy ten sam efekt kierunkowy przypisano do wielu zajęć. Przykładowo efekt FiR1_W02 przypisany do praktyk na studiach I stopnia był wymieniany w programie co najmniej sześciu innych przedmiotów, zarówno podstawowych, jak i specjalnościowych. W wyniku modyfikacji programu dokonanej w edycji na rok akademicki 2024/2025 zdefiniowano efekty przedmiotowe dla praktyk, jednakże ich opis został dokonany niewłaściwie, nieprawidłowości te są analogiczne jak w przypadku efektów dla pozostałych zajęć. Przykładowo efekt z zakresu wiedzy SW2 dla praktyk na studiach pierwszego stopnia, opisano *student zdobywa rozszerzoną wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat instytucji i struktur finansowych poprzez udział w dyskusjach ze współpracownikami, przełożonymi oraz analizę dokumentacji* – opis ten dotyczy metody kształcenia i treści programowych, a nie efektu uczenia się.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji to efekty uczenia się stanowią podstawową kategorię opisu, służącą do przełożenia koncepcji kształcenia na program studiów, a tym samym są punktem odniesienia dla pozostałych elementów programu studiów, w tym treści programowych oraz metod kształcenia, monitorowania i weryfikacji postępów studenta w zakresie osiągania kwalifikacji pełnej. Brak właściwie zdefiniowanych efektów uczenia się dla praktyk przekłada się na brak stosownego punktu odniesienia dla oceny pozostałych elementów programu dotyczących praktyk na kierunku, ponieważ cele kształcenia mogą dla takiej oceny stanowić jedynie kategorię pomocniczą.

Wymiar praktyk w przypadku studiów pierwszego stopnia wynoszący 120 godzin jest odpowiedni w kontekście celów kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Zważywszy jednak, że liczba godzin powinna być przede wszystkim adekwatna do założonych efektów uczenia się, wymiar praktyk powinien być zweryfikowany po ich skorygowaniu.

W przypadku studiów drugiego stopnia wymiar praktyk wynosi 20 godzin – jest to wartość kilka razy niższa w stosunku do potrzeb wynikających z głównego celu kształcenia na praktykach przyjętego w programie tj. zdobycia przez studentów doświadczenia zawodowego zgodnego z kierunkiem kształcenia. Praktyki w wymiarze 20 godzin to ekwiwalent 3 dni w zakładzie pracy, czyli ilość nie wystarczająca nawet na przeszkolenie studenta w zakresie przepisów BHP i procedur wewnętrznych, a tym bardziej na nabycie przez niego właściwego doświadczenia zawodowego. Należy również odnotować, że nakład pracy studenta przy 20 godzin praktyk to mniej niż 1 punkt ECTS, natomiast w programie tę liczbę godzin przeliczono na 3 punkty ECTS, czyli nieprawidłowo.

W programie studiów pierwszego stopnia realizacja praktyk jest zaplanowana na piątym semestrze, natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia jest to semestr trzeci. Umieszczenie praktyk w programie na obu stopniach studiów należy uznać za prawidłowe – realizacja praktyk na przedostatnim semestrze umożliwia wykorzystanie pobytu w zakładzie pracy do pozyskiwania danych z praktyki gospodarczej do celów przygotowania pracy dyplomowej. Ponadto praktyka realizowana w semestrze poprzedzającym dyplomowanie ułatwia studentom płynne wchodzenie na rynek pracy poprzez uzyskanie zatrudnienia w miejscu odbywania praktyki.

Treści programowe dla praktyk zostały opisane w załączniku do sylabusu praktyk *Program Praktyk dla studentów Finanse i Rachunkowość na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego*. Opis ten jest odpowiednio szczegółowy i adekwatny do celów kształcenia na praktykach. Natomiast zamieszczenie

treści w dodatkowym załączniku oznacza dodatkowe rozproszenie informacji o programie. Integralną częścią programu studiów jest karta przedmiotu (sylabus) i jest to dokument, który powinien zawierać treści programowe dla zajęć – zamieszczenie w sylabusie jedynie odsyłacza do załącznika zawierającego opis treści nie stanowi istotnego błędu, ale utrudnia niepotrzebnie zapoznanie się z programem. Należy przy tym zauważyć, że w przypadku pozostałych zajęć treści programowe niezależnie do stopnia rozbudowania są zawarte w sylabusach. Brak jest uzasadnienia, by praktyki traktować w tym zakresie odmiennie od innych zajęć.

Praktyki są realizowane w jednostkach takich jak biura rachunkowe, duże instytucje finansowe i placówki banków, firmy prowadzące usługi dla biznesu w zakresie controllingu i audytu finansowego, działy finansowo-księgowe przedsiębiorstw, instytucje administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych - dobór miejsc na praktyki należy uznać za odpowiedni do specyfiki kierunku i umożliwiającą osiągnięcie celów założonych w programie.

Uczelnia zapewnia stałe studentom kierunku wsparcie w poszukiwaniu miejsc na praktyki, przede wszystkim w ramach działalności Biura Karier. Ponadto kierownik zawodowych praktyk studenckich przekazuje informacje pomocne dla studentów w samodzielnym poszukiwaniu miejsc odbywania praktyk. Studenci otrzymują również wsparcie w tym zakresie od części nauczycieli akademickich, którzy prowadzą działalność zawodową poza Uczelnią, w organizacjach mających możliwości przyjmowania studentów na praktyki. Uczelnia udostępniła również studentom kryteria dotyczące miejsc odbywania praktyk w załączniku *Program Praktyk dla studentów Finanse i Rachunkowość na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego*. Uczelnia nie zapewnia jednak stałej puli miejsc na praktyki w ramach podpisanych umów z pracodawcami, ani też nie udostępnia listy pozytywnie zweryfikowanych pracodawców organizujących praktyki, co stanowi niedociągnięcie w kontekście potrzeb wynikających z koncepcji kształcenia, w której akcentowane jest m. in. ścisłe powiązanie procesu nauczania ze zdobywaniem przez studentów praktycznej wiedzy przydatnej do pracy w różnego rodzaju organizacjach.

Osiągnięcie efektów uczenia się na praktykach jest w założeniu weryfikowane dwustopniowo: 1) poprzez obserwację pracy studenta przez zakładowego opiekuna praktyk lub zwierzchnika w miejscu pracy; 2) przez pełnomocnika ds. praktyk ze strony Uczelni, na podstawie dokumentacji złożonej przez studenta, w szczególności sprawozdania z wykonywanych zadań.

Weryfikacja efektów uczenia się i ocena pracy studenta ze strony zakładowego opiekuna praktyk jest dokonywana na podstawie kryteriów zawartych w części A arkusza sprawozdania z realizacji praktyki studenckiej. Określono 6 kryteriów ocenianych przez opiekuna w skali 1-5 (m. in. stopień opanowania zadań, szybkość nauki nowych obowiązków; zaangażowanie i motywacja). Oprócz oceny punktowej zakładowy opiekun praktyk formułuje krótką opinię o pracy studenta na praktyce, nie jest jednak jasne, jakie są kryteria formułowania oceny opisowej. W dalszej części arkusza sprawozdania zakładowy opiekun praktyk określa, czy poszczególne efekty uczenia się dla praktyk zostały osiągnięte. Jednakże pomimo uzupełnienia programu praktyk w aktualnej edycji o efekty przedmiotowe, tabela weryfikacji efektów uczenia się odniesiona jest wyłącznie do efektów kierunkowych, co jest nieprawidłowe. Należy ponadto zauważyć, że żadne z sześciu kryteriów oceny punktowej (ani też ocena opisowa) nie jest w czytelny sposób powiązane z efektami uczenia się, a tym samym nie stanowią one użytecznych wskaźników dla weryfikacji efektów uczenia się oraz oceny pracy studenta. Dokonywanie zatem w dalszej weryfikacji efektów uczenia się na zasadzie TAK/NIE (stanowiące *de facto* ocenianie pracy studenta według skali binarnej) ma charakter arbitralny i jest pozbawione uzasadnienia. Z kolei

zastosowanie oceny binarnej nie dostarcza miarodajnej informacji, w jakim stopniu dany efekt uczenia się został osiągnięty.

W części B arkusza zawarte jest właściwe sprawozdanie z praktyki sporządzane przez studenta, które wg założeń zmodyfikowanego programu praktyk powinno służyć do weryfikacji efektów uczenia się. Jednakże stosowny element oceny sprawozdania dokonywanej przez opiekuna praktyk ze strony Uczelni, czyli wydziałowego kierownika praktyk zawodowych nie został uwzględniony ani we wzorze arkusza sprawozdania, ani w dokumentach regulujących realizację praktyk. Wydziałowy kierownik praktyk zawodowych weryfikuje wprowadzając całość dokumentacji składanej przez studenta, w tym treść sprawozdania, jednakże nie formułuje żadnych ocen, a jedynie zalicza praktykę na podstawie oceny sformułowanej przez zakładowego opiekuna praktyk. Nie jest to w pełni zgodne zarówno z przywołanym elementem koncepcji kształcenia tj. ścisłym powiązaniem procesu nauczania ze zdobywaniem przez studentów praktycznej wiedzy przydatnej do pracy zawodowej, jak i ze zmodyfikowanym programem praktyk, w którym wskazuje się raport (lub inną formę udokumentowania i prezentacji efektów swojej pracy na praktykach) jako istotny element służący do weryfikacji części efektów uczenia się. Aktualnie stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się nie są zatem w pełni adekwatne do celów kształcenia na praktykach, a ocena pracy studenta na praktykach nie ma charakteru kompleksowego. Ponadto należy zwrócić uwagę, że przyjęcie zasady, iż praktyki są jedynie na zaliczenie jest wprowadzając zgodne z aktualną wersją § 32 ust. 2 Regulaminu Studiów Uniwersytetu Gdańskiego, jednakże w kontekście dbałości o jakość kształcenia i realizację założeń przyjętych w koncepcji kształcenia, jest to niewłaściwe. Praktyki są zajęciami obowiązkowymi, za które naliczane są punkty ECTS i które są istotne dla osiągnięcia efektów kierunkowych, a tym samym kwalifikacji pełnej – tym samym student powinien otrzymywać ocenę z praktyk wyrażoną wg skali ocen zgodnej z § 32 ust. 1 Regulaminu Studiów.

Uczelnia umożliwia studentom zaliczanie praktyki na podstawie wykonywanej działalności zawodowej, według stosownych zapisów Regulaminu Zawodowych Praktyk Studenckich włączono w to również działalność wykonywaną wcześniej, przed ubieganiem się o zaliczenie, jednakże nie wcześniej, niż przed rozpoczęciem studiów. Wprowadzając praktyki w programie studiów na profilu akademickim nie mają znaczenia kluczowego, jednakże traktowanie ich odmiennie od innych zajęć jest niewłaściwe. Zaliczając działalność zawodową lub społeczną studentów wykonywaną w przeszłości na poczet praktyk Uczelnia nie zapewnia rozwiązań, które spełniałyby przesłanki zgodności z dyspozycją wynikającą z § 3 ust. 1 pkt. 3, 5 i 8 rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, a mianowicie, że osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny (np. w ramach standardów kształcenia określonych dla kierunków studiów objętych tymi standardami), powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, tj. opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Zmiana w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym wprowadzona w postaci art. 67 ust. 7, ustanawiająca możliwość zaliczania praktyk na podstawie działalności zawodowej, nie ustanawia odrębnego traktowania praktyk w zakresie kluczowych wymogów dotyczących odpowiedzialności Uczelni za proces kształcenia, czyli w szczególności określenia efektów uczenia się, metod ich osiągania oraz dokonywania ich weryfikacji i oceny, a także monitorowania procesu kształcenia.

Zapewniając studentom możliwość zaliczania ich działalności zawodowej na poczet praktyk Uczelnia nie zapewniła odpowiednich regulacji dotyczących sytuacji, w której działalność zawodowa studenta umożliwia osiągnięcie tylko niektórych efektów uczenia się.

Należy jednak podkreślić, że w przypadkach zbadanych przez ZO PKA, dotyczących studentów, którym zaliczono praktyki na podstawie działalności zawodowej, nie wystąpiły istotne nieprawidłowości. Jednakże nawet w przypadkach, gdy studentom zaliczano na poczet praktyki działalność wykonywaną przez nich w chwili składania wniosku o zaliczenie, do wniosku o zaliczenie dołączano dokumentację z okresu poprzedzającego wniosek, a zatem wykonywanej zanim Uczelnia mogła sprawować należyty nadzór dydaktyczny nad procesem. Wprawdzie w zbadanych przez ZO przypadkach nie przełożyło się to negatywnie na jakość praktyk, jednakże zważywszy na wymogi wynikające z Ustawy i rozporządzenia kwestia ta powinna być przez Uczelnię odpowiednio uregulowana formalnie, tym bardziej, że z takiej możliwości zaliczenia praktyk korzysta znaczna część studentów. Również ze względów merytorycznych istotne jest, aby Uczelnia już na wstępie obejmowała pracę zawodową studenta zaliczaną na poczet praktyk swoim nadzorem dydaktycznym, ponieważ stworzy to warunki do wyrównania jakości praktyk i umożliwi efektywne rozwijanie współpracy w zakresie praktyk z interesariuszami zewnętrznymi.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o zasady przyjęte formalnie na podstawie: 1) Regulaminu Zawodowych Praktyk Studenckich Realizowanych Na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego; 2) sylabusu praktyk zawodowych z załącznikiem *Program Praktyk dla studentów Finanse i Rachunkowość*. We wskazanych dokumentach określono cele i program praktyk, wskazówki dotyczące doboru miejsc na praktyki, zakres odpowiedzialności poszczególnych osób, obowiązujące terminy realizacji praktyk i ich rozliczania oraz wymogi dotyczące zaliczenia, podano również obowiązujące wzory dokumentacji. Nadzór merytoryczny nad organizacją, przebiegiem i zaliczeniem praktyk sprawuje samodzielnie Kierownik zawodowych praktyk studenckich. Funkcja ta została powierzona pracownikowi naukowo-dydaktycznemu, który posiada odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe zdobyte również poza uczelnią, jednakże liczba studentów, którą musi opiekować się jest zbyt duża – pełnomocnik nie ma możliwości odpowiednio zweryfikować efektów uczenia się lub udzielić konsultacji kilkuset studentom, którzy odbywają praktyki w jednym czasie, ani tym zapewnić bieżący monitoring praktyk na odpowiednim poziomie. Należy przy tym zauważyć, że opiekun praktyk ze strony Uczelni musi również weryfikować pod względem merytorycznym dokumentację studentów zaliczających praktyki na podstawie działalności zawodowej – rzetelna weryfikacja tej dokumentacji jest czasochłonna i praktycznie niemożliwa do rzetelnego wykonania przez jedną osobę.

Bieżący monitoring praktyk ma charakter wyłącznie pasywny - Kierownik zawodowych praktyk studenckich przyjmuje ewentualne zgłoszenia od studentów i pracodawców organizujących praktyki. W trakcie spotkania informacyjnego studenci są informowani przez opiekuna ze strony Uczelni o możliwości zgłaszania uwag w trybie ciągłym, w trakcie praktyki. Nie są natomiast prowadzona aktywne działania monitorujące przebieg praktyk, w tym brak jest hospitacji tej formy zajęć – dotychczas hospitacje praktyk nie były przewidziane ani w trybie zdalnym, ani w trybie wizytacji w miejscu odbywania praktyki przez studenta. Jest to niedociągnięcie istotne w kontekście zapewnienia właściwej jakości kształcenia na praktykach.

Kształcenie na praktykach jest poddawane okresowym przeglądom, jednakże w bardzo ograniczonym zakresie. Przegląd obejmuje w zasadzie wyłącznie dane statystyczne dotyczące liczby studentów

zaliczających praktyki (z podziałem na tryb i stopień studiów oraz na studentów odbywających praktyki organizowane/nadzorowane przez uczelnię oraz zaliczających praktyki na podstawie działalności zawodowej). W ograniczonym stopniu i w sposób nieusystematyzowany Kierownik studenckich praktyk zawodowych dokonuje przeglądu uwag i spostrzeżeń studentów zgłaszanych przy okazji rozliczania praktyk, w trakcie konsultacji lub zamieszczanych w sprawozdaniach z praktyk. W odróżnieniu od pozostałych zajęć brak jest jednak regularnej ewaluacji praktyk dokonywanej na podstawie ankiet ewaluacyjnych od studentów. Wprawdzie dzięki bezpośrednim relacjom z częścią interesariuszy zewnętrznych organizujących praktyki uwzględniane są niektóre sugestie użyteczne dla doskonalenia praktyk, ale również w tym przypadku jest to proces nieusystematyzowany.

W ciągu ostatniego roku nastąpiła intensyfikacja działań doskonalących w zakresie kształcenia na praktykach, których efektem jest m. in. próba zdefiniowania efektów przedmiotowych dla tej formy zajęć oraz doprecyzowania metod weryfikacji efektów uczenia się, a także opracowanie szczegółowego załącznika *Program Praktyk dla studentów Finanse i Rachunkowość*. Ponadto ZO PKA został poinformowany o rozpoczęciu prac nad wdrożeniem procedur dotyczących hospitacji praktyk oraz prowadzenia regularnej ewaluacji na podstawie ankiet ewaluacyjnych skierowanych do studentów. Wskazano również na włączenie powołanej niedawno Rady Ekspertów w proces doskonalenia kształcenia na praktykach. Są to jednak zmiany o charakterze doskonalącym podjęte niedawno, w części przypadków nie w pełni skuteczne lub niezwerifikowane pod względem skuteczności, co dodatkowo wskazuje na konieczność prowadzenia usystematyzowanej ewaluacji kształcenia na praktykach.

W ramach organizacji procesu kształcenia istnieje możliwość dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych czy indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Dla studentów z niepełnosprawnościami przygotowywane są odpowiednie materiały dydaktyczne oraz organizowana jest praca indywidualna. Studenci będący rodzicami, studiujący na dwóch lub więcej kierunkach studiów, bądź odbywający część studiów w uczelni zagranicznej oraz znajdujący się w innych szczególnie trudnych sytuacjach, mają także możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów (par. 45 ust. 1 Regulaminu Studiów UG).

Organizację studiów na ocenianym kierunku określa regulamin studiów oraz zarządzenie Rektora. W wymienionych aktach prawnych ustalony zostaje tzw. kalendarz roku akademickiego, który określa czas trwania poszczególnych semestrów (zimowego i letniego) oraz przerw w zajęciach dydaktycznych (zimowej, międzysemestralnej, wiosennej i wakacyjnej), a także terminy sesji egzaminacyjnych oraz dni wolne od zajęć dydaktycznych. Harmonogram ten dotyczy zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, a w przypadku studiów niestacjonarnych co dwa tygodnie w formie weekendowych zjazdów, tj. w soboty i niedziele. Rozkłady zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem każdego semestru za pośrednictwem uczelnianego systemu teleinformatycznego lub w sposób zwyczajowo przyjęty, w terminie określonym w przepisach odrębnych, jednak nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem zajęć. Zmiany w planie zajęć mogą być dokonywane wyłącznie za zgodą dziekana. Terminy składania egzaminów w sesji egzaminacyjnej podstawowej i poprawkowej, podawane są nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Studenci otrzymują informację zwrotną o uzyskanych efektach. Zgodnie z § 34 Wyniki egzaminów lub zaliczeń ogłasza się za pośrednictwem uczelnianego systemu teleinformatycznego w terminie określonym przez Rektora. Prowadzący zajęcia,

w porozumieniu ze studentami, może określić również inne sposoby informowania studentów o uzyskanych wynikach egzaminów i zaliczeń, z zastrzeżeniem, że określony sposób informowania nie może naruszać przepisów o ochronie danych osobowych. Z uwagi na niepoprawnie sformułowane efekty uczenia się dla zajęć nie można stwierdzić, że czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, w tym ocenę prac etapowych, umożliwia weryfikację efektów, jakie zostały sformułowane dla zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe studiów pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku uwzględniają zarówno aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. W programach studiów ujęto również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Harmonogram realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz formy i organizacja zajęć, w tym liczba semestrów, umożliwiają studentom osiągnięcie założonych w programie efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Ponadto, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, oprócz specjalności Finance&Accounting, jest zgodna z wymaganiami ustawowymi.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, przygotowują studentów do działalności naukowej lub udziału w tej działalności, oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Program studiów obejmuje realizację obowiązkowych praktyk zawodowych, które są realizowane według sformalizowanych reguł analogicznie do pozostałych zajęć. Jednakże w zakresie zarówno samego programu praktyk, jak i nadzoru nad jego realizacją, monitoringu oraz doskonalenia stwierdzono pewne niedociągnięcia, dla których sformułowano rekomendacje, a także zidentyfikowano jedno istotne uchybienie. Podstawę do obniżenia kryterium 2 stanowią następujące nieprawidłowości:

1. Stwierdzono bardzo wysoki, nieposiadający merytorycznego uzasadnienia, wymiar godzin konsultacji przypisany do wielu zajęć w programie studiów, zwłaszcza studiów drugiego stopnia. Wymiar godzin konsultacji dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi przeciętnie 527 godz. (*accounting concepts* – 30 godz., *mikroekonomia* – 19 godz., *rynki finansowe*, *sporządzanie sprawozdań finansowych* – 16 godz., zajęcia humanistyczne – 10 godz.), natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia wynosi 603,6 godz. (*podstawy systemu podatkowego i podatki pośrednie*, *rachunek kosztów*, *budżetowanie* – 30godz., zajęcia humanistyczne – 10 godz.).
2. Na studiach drugiego stopnia w ramach specjalności Finance & Accounting mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

3. Program studiów pierwszego stopnia nie zapewnia studentom wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.
4. W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, występują różnice wynikające z oferty zajęć fakultatywnych w języku angielskim i wykładów ogólnouczeniowych, która nie jest jednakowa zarówno dla studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.
5. W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia nie zapewniono realizacji zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, którym należy przyporządkować liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest określona w wymaganiach, tj. 5 ECTS.
6. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia opracowane sylabusy zajęć trwających dłużej niż jeden semestr, takich jak lektoraty czy seminarium dyplomowe, zawierają identyczne treści programowe, co uniemożliwia monitorowanie postępów w ich realizacji.
7. Liczba punktów ECTS naliczana za praktyki na studiach II stopnia jest określona niewłaściwie w stosunku do wymiaru zajęć określonego w programie jako 20 godzin i wynikającego z niego nakładu pracy studenta.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Za dobrą praktykę należy uznać wprowadzone w sposób trwały i kompleksowy elementy programu realizowane w języku polskim na kierunku finanse i rachunkowość na studiach stacjonarnych drugiego stopnia w ramach specjalności rachunkowość ACCA, a na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia na specjalności biegły rewident, które zwalniają studenta z części egzaminów, jakie należy zdać, aby uzyskać kwalifikacje ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) bądź zdobyć uprawnienia biegłego rewidenta nadawane przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR). Metody weryfikacji i oceny dostosowane są do wymagań akredytacji, a kadra akademicka systematycznie uczestniczy w szkoleniach przygotowujących ich do prowadzenia zajęć i przeprowadzania egzaminów zgodnie z tymi wymogami. Ponadto, program studiów pierwszego stopnia realizowanych w języku angielskim na specjalności Financial Analyst, natomiast na studiach drugiego stopnia na specjalności Finance and Accounting obejmuje zajęcia przygotowujące studentów do egzaminu CFA (Chartered Financial Analyst), który jest jedną z najbardziej cenionych, międzynarodowych certyfikacji z zakresu doradztwa inwestycyjnego.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uwzględnienie we wszystkich sylabusach zajęć aktualnej literatury, w tym literatury obcojęzycznej.
2. Rekomenduje się skorygowanie efektów uczenia się dla praktyk, z uwzględnieniem uwag sformułowanych dla efektów uczenia się dla pozostałych zajęć.
3. Rekomenduje się stosowanie prawidłowo sformułowanych efektów uczenia się jako podstawowej kategorii odniesienia dla formułowania treści programowych dla praktyk oraz metod weryfikacji i oceny osiągnięć studenta.
4. Rekomenduje się zwiększenie wymiaru praktyk na studiach II stopnia, stosownie do celów określonych dla tej formy kształcenia oraz zdefiniowanych prawidłowo efektów uczenia się.
5. Rekomenduje się, aby po sformułowaniu odpowiednich efektów uczenia się dla praktyk Uczelnia zdefiniowała właściwe wskaźniki ich osiągnięcia, adekwatne i użyteczne do zaprojektowania odpowiednich metod weryfikacji i zrozumiałe dla osób dokonujących weryfikacji osiągnięcia

efektów uczenia się, a także pozwalające obiektywnie ocenić, w jakim stopniu każdy z efektów uczenia został osiągnięty.

6. Rekomenduje się, aby ocena końcowa z praktyk powinna wynikać z oceny osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się, dokonywanej przy odpowiednim udziale zarówno zakładowego opiekuna praktyk, jak i opiekuna ze strony Uczelni - przez odpowiedni udział rozumiane jest, że weryfikacja i/lub ocena osiągnięcia efektu uczenia się powinna być dokonywana przez osobę, która skutecznie może daną metodę weryfikacji zastosować.
7. Rekomenduje się, aby ocena z praktyk była wyrażana zgodnie ze skalą ocen stosowaną zgodnie Regulaminem Studiów dla wszystkich pozostałych zajęć obowiązkowych w programie studiów, za które naliczane są punkty ECTS.
8. Rekomenduje się, aby zaliczanie praktyk w ramach działalności zawodowej, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanych przez uczelnię, odbywało się jedynie po spełnieniu następujących warunków: 1) po uprzednim zweryfikowaniu przez Uczelnię osiągalności założonych efektów uczenia się w ramach tej działalności; 2) zweryfikowaniu, czy wymiar pracy studenta jest co najmniej równy wymiarowi praktyk wynikającemu z programu studiów; 3) objęcia studenta obowiązkiem prowadzenia dokumentacji umożliwiającej weryfikację efektów uczenia się, według wzorów obowiązujących dla praktyk przewidzianych w programie studiów; 4) uprzednie ustanowienie podstawowego nadzoru nad pracą studenta i właściwego poziomu opieki merytorycznej, również we współpracy z podmiotem, w którym student wykonuje działalność zawodową; 5) w przypadku, gdy realizowana przez studenta działalność zawodowa nie daje możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się lub realizacji programu praktyk w pełnym wymiarze czasowym – wyznaczenie studentowi właściwego sposobu uzupełnienia wynikłych w tej sytuacji różnic programowych.
9. Rekomenduje się wdrożenie procedury regularnego hospitowania praktyk, co najmniej w formie zdalnej, a kiedy to możliwe – również w formie wizytacji w miejscach odbywania praktyk przez studentów.
10. Rekomenduje się zwiększenie zasobów kadrowych wyznaczonych do sprawowania nadzoru merytorycznego nad praktykami, stosownie do liczby studentów kierunku.
11. Rekomenduje się prowadzenie regularnej ewaluacji kształcenia na praktykach, obejmującej w szczególności sposób usystematyzowany opinii studentów na temat przebiegu i miejsc odbywania praktyk, a także uwzględniającej opinie pozostałych interesariuszy, w tym podmiotów zapewniających miejsca na praktyki.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej ze zbyt wysokim, nieposiadającym merytorycznego uzasadnienia, wymiarem konsultacji przypisanych do zajęć w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia.
2. Zaleca się, aby na studiach drugiego stopnia w ramach specjalności Finance & Accounting wymiar zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia stanowił ponad połowę punktów ECTS objętych programem studiów zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
3. Zaleca się zapewnienie studentom w programie studiów pierwszego stopnia wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS zgodnie

z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów § 3. ust. 3.

4. Zaleca się uzupełnienie oferty zajęć fakultatywnych, w tym wykładów ogólnouczeniowych oraz zajęć w języku angielskim na studiach pierwszego i drugiego, kierowanej do studentów niestacjonarnych, która powinna być jednakowo dostępna dla wszystkich studentów
5. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wraz z przyporządkowaną tym zajęciom liczbą punktów ECTS nie mniejszą niż określono w wymaganiach, tj. 5 ECTS.
6. Zaleca się opracowanie treści programowych dla zajęć realizowanych dłużej niż semestr oddzielnie dla każdego semestru na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
7. Zaleca się skorygowanie liczby punktów ECTS za praktyki na studiach drugiego stopnia stosownie do rzeczywistego nakładu pracy studenta wynikającego z założeń programowych.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji dla kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku określa uchwała Senatu UG nr 68/23. Przyjęcie jednakowych kryteriów kwalifikacji zapewnia równe szanse kandydatom.

Warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia kierunku finanse i rachunkowość jest uzyskanie pozytywnego wyniku w postępowaniu kwalifikacyjnym oraz złożenie w przewidzianym terminie kompletu wymaganych dokumentów. Kolejność przyjmowania kandydatów na studia określona jest listą rankingową. Brane są pod uwagę pisemne wyniki maturalne z matematyki, języka obcego oraz jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: *geografia, historia, informatyka, WOS, język polski*. Szczegółowe zasady klasyfikacji ocen kandydatów zostały określone w procedurze rekrutacji. Kryterium kwalifikacji na studia stacjonarne drugiego stopnia ocenianego kierunku prowadzonego w języku polskim, stanowi wynik z poprzednio ukończonych studiów pierwszego stopnia. O przyjęcie na studia stacjonarne mogą ubiegać się absolwenci wszystkich kierunków studiów wyższych. Przyznawane są punkty wyłącznie za oceny z następujących siedmiu przedmiotów realizowanych na studiach wyższych: *finanse przedsiębiorstwa, bankowość komercyjna, rachunkowość, statystyka, analiza finansowa, mikroekonomia lub ekonomia, język angielski*. Natomiast kryterium kwalifikacji na studia niestacjonarne drugiego stopnia jest konkurs ocen na dyplomie studiów I stopnia. Szczegółowe zasady przeliczania oceny na dyplomie na punkty określa § 12 ust. 2 i 3 Uchwały Senatu nr 69/23.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku.

Przyjęcie na studia w UG jest także możliwe na podstawie procedury potwierdzania w UG efektów uczenia się spoza systemu studiów, regulowanej Uchwałą nr 123/19 Senatu UG z dnia 26 września 2019 roku. Zgodnie z § 5 ust. 1 regulaminu w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego

stopnia lub jednolite studia magisterskie efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone na podstawie co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego oraz dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Natomiast w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone w oparciu o posiadaną kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

Ogólne zasady i warunki uznawania efektów uczenia się studentów wznowiających studia, kierowanych na studia w innej uczelni lub przenoszących się z innych uczelni określa regulamin studiów. Zgodnie z § 33 Regulaminu Studiów UG regulaminu student może realizować część programu studiów na innym kierunku lub w innej uczelni zagranicznej, w szczególności na podstawie porozumień, których Uczelnia jest stroną. Prodziekan przy uznawaniu zajęć za zaliczone, kieruje się zbieżnością efektów uczenia się, w tym zwłaszcza liczbą przypisanych do przedmiotów punktów ECTS, brakiem różnic w treściach programowych, formą i wymiarem zajęć oraz formą ich zaliczania. W przypadku studenta studiów drugiego stopnia nie mogą zostać uznane za zaliczone zajęcia, które student zaliczył uprzednio w toku studiów pierwszego stopnia. Jeżeli różnice w programach studiów uniemożliwiają uznanie zajęć za zaliczone, prodziekan może wskazać zajęcia, których zaliczenie umożliwi wpis na następny semestr.

Zarówno warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak i warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Proces dyplomowania na kierunku finanse i rachunkowość realizowany jest zgodnie z regulaminem studiów (rozdział 5. Prace i egzaminy dyplomowe oraz wprowadzonym Zarządzeniem nr 3/2023/2024 Dziekana WZ z dnia 23 listopada 2023 roku w sprawie wymagań stawianych pracom dyplomowym. Wybór tematu pracy dyplomowej powinien mieć związek z realizowanym kierunkiem studiów oraz odpowiadać zainteresowaniom naukowym studenta. Zgodnie z § 36 Regulaminu Studiów UG student przygotowuje pracę magisterską pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zaś pracę licencjacką pod kierunkiem osoby posiadającej co najmniej stopień naukowy doktora. Jak wynika z Zarządzenia nr 3/2023/2024 WZ, w wymaganiach stawianych pracom dyplomowym zapisano, że w pracy magisterskiej powinno być sformułowane m.in. zagadnienie badawcze oraz wybór i charakterystyka metod badawczych służących do rozwiązania problemu. Dodatkowo tylko w przypadku pracy licencjackiej podano też wymogi dotyczące wykorzystania literatury, w tym obcojęzycznej. W wymogach tych nie uwzględniono, że na poziomie 7 zgodnie z charakterystykami II stopnia PRK w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim student powinien sformułować i testować hipotezy związane z problemami badawczymi. Poza wskazanym wyżej zastrzeżeniami, obowiązujące na ocenianym kierunku zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągniętych efektów uczenia się. Uczelnia przedstawiła również nowo opracowane wymagania stawiane pracom dyplomowym składanym na WZ UG, które określono w Zarządzeniu nr 11/2024/2025 Dziekana WZ UG z dnia 20 listopada 2024 roku. Nowo opracowane wytyczne stawiane pracom dyplomowym także nie są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie wymogami, w tym art. 76 pkt.2 Ustawy.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego zostały określone w § 41–42 regulaminu studiów. W skład komisji egzaminu dyplomowego musi wchodzić co najmniej jedna osoba posiadająca tytuł

naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Natomiast sam egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy od daty przedłożenia pracy dyplomowej. Zgodnie z § 35 student ma prawo przystąpić do egzaminu dyplomowego wówczas, gdy osiągnie wszystkie kierunkowe efekty uczenia się, tj. uzyska zaliczenia ze wszystkich przedmiotów przewidzianych w programie studiów, oraz złoży w określonym terminie wymagane dokumenty, w tym zaakceptowaną przez promotora pracę dyplomową wraz z raportem z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Na ocenę końcową studiów w 50% wpływa średnia arytmetyczna ocen uzyskana z wszystkich egzaminów i zaliczeń występujących w toku studiów, zaś wagę po 25% mają: średnia ocen z recenzji pracy dyplomowej oraz średnia ocen z egzaminu dyplomowego. W trakcie egzaminu dyplomowego, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu, student odpowiada na trzy pytania egzaminacyjne, w tym jedno z zakresu studiowanej specjalności. Pozostałe dwa pytania przygotowuje recenzent i dotyczą one teoretycznej podbudowy podjętego w pracy problemu badawczego oraz metod badawczych i uzyskanych wyników. Na podstawie analizy wykazu pytań egzaminacyjnych dla studentów kierunku finanse i rachunkowość, dostępnych na stronie Uczelni, stwierdzono, że zakres pytań egzaminacyjnych, zatwierdzony przez Dziekana WZ UG, jest zgodny z treściami programowymi realizowanymi w ramach poszczególnych specjalności na pierwszym i drugim stopniu studiów.

Na Uczelni obowiązują sformalizowane procedury dotyczące zasad weryfikacji i dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się określone w Zarządzeniu nr 50/§/2015 Rektora UG z dnia 1 czerwca 2015 roku oraz w Zarządzeniu nr 15/2024/2025 Dziekana WZ UG z dnia 23 listopada 2024 roku w sprawie zasad weryfikowania i dokumentowania osiągnięcia efektów uczenia się na kierunkach: Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta na kierunku finanse i rachunkowość odbywa się w trakcie całego cyklu kształcenia poprzez prace etapowe (egzaminy ustne/pisemne, kolokwium, projekt), proces dyplomowania, praktyki studenckie oraz aktywność na zajęciach. Szczegółowe wymagania i tryb uzyskiwania zaliczeń oraz składania egzaminów, w tym ich forma i zakres, są zgodnie z § 13 pkt.3 regulaminu studiów ustalane przez prowadzących zajęcia, a następnie podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się, rodzaj oraz formę ich weryfikacji w sylabusie. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych. Zaliczenia dokonuje prowadzący zajęcia. Zgodnie z § 19 regulaminu studiów pkt. 1. zaliczenie zajęć potwierdza wpis w protokole zaliczenia przedmiotu. Studenci mają zapewniony wgląd do ocenionych prac (§5 ust. 3 regulaminu studiów), a także możliwość poprawy oceny niedostatecznej (§14).

Ostatnim etapem weryfikacji osiągnięć studenta jest egzamin dyplomowy. Jak informuje Uczelnia, weryfikacja efektów uczenia się jest formalnie potwierdzona w indeksie elektronicznym, elektronicznym protokole zaliczenia zajęć w systemie FAST/eUczelnia, wydrukowanym z systemu i podpisanym protokole, elektronicznej i wydrukowanej karcie okresowych osiągnięć studenta, recenzjach prac dyplomowych, raporcie z JSA, protokole z egzaminu dyplomowego oraz dyplomie.

Przyjęte zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, gwarantują równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. W przypadku studentów z niepełnosprawnością jest zapewniona

możliwość adaptacji w zakresie metod sprawdzania efektów uczenia się na podstawie rekomendacji przedstawianych przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością. Adaptacja ta może polegać na przedłużeniu czasu trwania egzaminu, zastosowaniu podczas trwania egzaminu urządzeń technicznych (np. komputera z oprogramowaniem udźwiękowiającym czy urządzenia brajlowskiego), zmiany formy egzaminu bądź uczestnictwa w egzaminie osób trzecich.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się również mają charakter sformalizowany. Zgodnie z § 20 regulaminu studiów w przypadku zastrzeżeń co do formy prawidłowego przebiegu egzaminu lub oceny jego wyników, prodziekan może wyrazić zgodę na składanie egzaminu komisyjnego. Na podstawie dokonanej analizy można stwierdzić, że przyjęte zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Stosowane w ramach grupy zajęć kierunkowych oraz specjalnościowych oraz seminariów dyplomowych metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się (przygotowanie projektu, prezentacji, pracy dyplomowej) umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Obowiązujące metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie, odpowiednio, B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia, w tym języka specjalistycznego. Kompetencje językowe weryfikowane są poprzez prace pisemne, wypowiedzi ustne oraz aktywność na zajęciach. Zasady zaliczenia lektoratu z języka obcego określono w sylabusie zajęć oraz regulaminie studiów. Egzamin końcowy przeprowadzany przez Centrum Języków Obcych UG jest obowiązkowy dla wszystkich studentów pierwszego stopnia uczęszczających na lektorat.

Dokumentami potwierdzającymi osiągnięcie efektów uczenia się na poszczególnych zajęciach są: prace pisemne, pytania egzaminu/zaliczenia ustnego, projekty, prezentacje, dzienniki praktyk, a także protokoły zaliczeń i egzaminów w systemie eUczelnia. Kluczowymi dowodami weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku są uzyskane oceny z pracy w ramach seminariów dyplomowych, ocena pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy.

Zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami, nauczyciel akademicki gromadzi i przechowuje prace końcowe, etapowe, śródsesemestralne oraz inne dokumenty potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów uczenia przez studentów. Dokumentacja egzaminów i zaliczeń (w tym prace końcowe, etapowe, śródsesemestralne, protokoły oraz inne dokumenty potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów uczenia przez studentów) jest przechowywana nie krócej niż przez cztery tygodnie od dnia zakończenia sesji egzaminacyjnej poprawkowej (zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Zarządzania UG nr 59/2016/02017 z dnia 23 marca 2017 r.). Możliwe jest przechowywanie dokumentacji potwierdzającej weryfikację efektów uczenia się również w formie elektronicznej. W przypadku ustnych form weryfikacji dopuszczalne są nagrania jako forma dokumentacji.

Na podstawie przeglądu sylabusów zajęć realizowanych zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów zwrócono uwagę, że w przypadku części z nich, na których realizowane są projekty, sposoby ich weryfikacji określono bardzo nieprecyzyjnie. Dotyczy to zajęć realizowanych na pierwszym stopniu (np. *uproszczone formy ewidencji podatkowej z elementami praktycznymi, finanse i bankowość, statystyka, cyfryzacja procesów biznesowych, rynki finansowe*) oraz na drugim stopniu (np. *statystyczne badania rynkowe, inteligentny inwestor, finanse behawioralne*). Zauważono, że

w sylabusach niektórych zajęć (np. *filozofia, współczesne finanse publiczne, kodeks spółek handlowych*) podano w sposób bardzo ogólny metodę weryfikacji efektów uczenia się, wpisując tylko egzamin bez sprecyzowania w jakiej konkretnie formie (pisemnej czy ustnej).

W oparciu o karty przedmiotów oraz wybrane losowo prace etapowe realizowana na pierwszym i drugim poziomie studiów stwierdzono, że generalnie stosowane na kierunku finanse i rachunkowość metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Przeanalizowano 12 wylosowanych prac etapowych z zajęć, takich jak: *podatki w księgach rachunkowych, rachunkowość zarządcza, rachunkowość finansowa, makroekonomia, mikroekonomia, finanse i bankowość, rachunek kosztów, podstawy systemu podatkowego i podatki pośrednie, modelowanie procesów i wspomaganie decyzji finansowych, współczesne finanse publiczne, rachunkowość*. Generalnie prace etapowe uwidaczniają osiąganie przez studentów zakładanych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się. Stawiane wymagania dostosowane są do profilu ogólnoakademickiego oraz do poziomu studiów. Jednak na podstawie analizy prac etapowych stwierdzono, że nie w każdym przypadku metody zostały odpowiednio dobrane i pozwoliły na weryfikację efektów uczenia się określonych dla zajęć. Uczelnia w sylabusach do wielu z tych zajęć np. *podatki w księgach rachunkowych, rachunkowość zarządcza, rachunkowość finansowa, finanse i bankowość, mikroekonomia*, nie sformułowała efektów uczenia się dla zajęć. Podano jedynie kierunkowe efekty uczenia się, co nie daje podstaw do oceny poprawności doboru metod weryfikacji efektów uczenia się założonych dla zajęć. Uczelnia nie przedstawiła również wszystkich dowodów weryfikacji i oceny efektów uczenia się przewidzianych dla niektórych zajęć np. *rachunkowość finansowa* czy *rachunek kosztów*.

Zespół oceniający PKA dokonał również analizy dwunastu losowo wybranych prac dyplomowych z zakresu wybranych zagadnień odnoszących się do: sprawozdawczości i analizy finansowej, rachunkowości budżetowej, wyceny i ewidencji zobowiązań, rachunku kosztów, form ewidencji podatkowo-księgowej, inwentaryzacji czy bankowości internetowej. Stwierdzono, że w przypadku wielu z nich oceny wystawione przez opiekuna i recenzenta są zawyżone, nawet w sytuacji braku powiązania tematu z ich zawartością, skromnej i w dużym stopniu nieaktualnej literatury lub niskiej jakości przeprowadzonych badań empirycznych. W przypadku prac magisterskich występują prace bez sformułowanej hipotezy lub pytań badawczych, a także pozbawione pogłębionej analizy i syntetycznych wniosków z badań, co stanowi wymóg zgodnie z charakterystykami II stopnia PRK na poziomie 7. W analizie empirycznej najczęściej wykorzystuje się proste metody i narzędzia badawcze. Nawet w przypadku rzadko wykorzystywanej metody ankietowej, nie mają zastosowania proste metody ilościowe np. korelacja, które pozwoliłyby na bardziej pogłębioną analizę kluczowych zagadnień.

Monitorowane są losy absolwentów poprzez Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) szkół wyższych oraz Biuro Karier UG. Ponadto, jak deklaruje Uczelnia, władze WZ informację o losach zawodowych absolwentów uzyskują też od samych zainteresowanych, ponieważ absolwenci często pozostają w kontakcie z pracownikami uczelni. Warto podkreślić, że latach 2018-2023, UG w ramach projektu ProUG prowadził jednolity dla całej uczelni system śledzenia losów absolwentów oparty na własnym systemie informatycznym. Projekt Strategii Rozwoju UG na lata 2025-2030 przewiduje również monitorowanie losów zawodowych absolwentów jako zadanie 1.5.5 realizowane w ramach celu operacyjnego 1.5 pt. „Kształtowanie pozytywnego postrzegania Uniwersytetu jako środowiska uczenia się” sformułowanego w ramach pierwszego celu strategicznego

„najwyższy poziom kształcenia akademickiego”. Z raportów poświęconych monitorowaniu losów absolwentów wynika, że pozycja absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy (zarobki, średni czas poszukiwania pracy) oraz ich dalsza edukacja, potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość są zachęceni do aktywności naukowej w ramach seminariów dyplomowych oraz w działalności kół naukowych. Szczególną aktywnością charakteryzuje się Koło Naukowe Finansów i Ubezpieczeń oraz Koło Naukowe Rachunkowości Audytor. Studenci w ramach tych kół biorą aktywny udział w konferencjach naukowych i konkursach, w ramach których prezentują swoje referaty i zdobywają nagrody. Część z tych referatów została opublikowana jako artykuły w monografii naukowej pt. „Rachunkowość. Teoria i praktyka” wydanej przez Oficynę Wydawnictwa Politechniki Rzeszowskiej (red. naukowa G. Lew, A. Lew). Na podstawie przedstawionych przez Uczelnię informacji można stwierdzić, że studenci ocenianego kierunku są/byli autorami lub współautorami takich publikacji naukowych oraz posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Obowiązujące na ocenianym kierunku warunki rekrutacji, dotyczące studiów pierwszego i drugiego stopnia, są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste, zapewniając właściwy dobór kandydatów. W Uczelni obowiązują formalne zasady uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także formalne zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. System weryfikacji efektów uczenia się pozwala na monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym w zakresie kompetencji badawczych i językowych. Zasady zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są jasne i zrozumiałe. Zapewniona jest bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji. Studenci w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się mają zagwarantowane równe traktowanie, w tym Uczelnia zapewnia adaptację metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Stosowane przez Uczelnię metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta. Efekty uczenia się osiągane przez studentów ocenianego kierunku są uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych, dyplomowych. Zakres ich wymagań jest dostosowany do poziomu studiów oraz do profilu ogólnoakademickiego.

Podstawę do obniżenia oceny kryterium stanowią następujące nieprawidłowości:

1. Z uwagi na niepoprawnie sformułowane dla niektórych zajęć efekty uczenia się oraz braki w przedstawionych przez Uczelnię dowodach na weryfikację i ocenę tych efektów, nie można ocenić poprawności ich dopasowania do efektów uczenia się, a także stwierdzić, że metody weryfikacji i oceny zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zróżnicowanie wymogów dotyczących pisania prac licencjackich i magisterskich.
2. Rekomenduje się systematyczną weryfikację prac dyplomowych pod kątem wykorzystywanych metod i narzędzi badawczych w celu zmniejszenia niedoskonałości metodologicznych.

Zalecenia

1. Zaleca się dopasowanie metod weryfikacji i oceniania efektów do poprawnie sformułowanych efektów uczenia się dla zajęć.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość (studia stacjonarne i niestacjonarne, pierwszego i drugiego stopnia) w przeważającej większości reprezentuje dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, jednak posiada dorobek także w dyscyplinie ekonomia i finanse, w tym osiągnięcia naukowe i zawodowe odnoszące się do zagadnień związanych z ocenianym kierunkiem studiów. Pełna informacja o dorobku kadry została przedstawiona w załączniku Z2.4.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 95 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych w tym: 4 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 63 doktorów i 17 magistrów, w przeważającej większości zatrudnionych w Uniwersytecie Gdańskim na podstawowym miejscu pracy. Relacja liczebności kadry w stosunku do liczby studentów wynosi 1:13 i zapewnia prawidłową realizację zajęć. Reprezentacja dyscyplin naukowych w poszczególnych grupach stanowisk jest następująca: profesorowie reprezentują dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości; w grupie doktorów habilitowanych dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości reprezentuje 10 osób a 1 osoba reprezentuje ekonomię i finanse; w grupie doktorów: 58 osób reprezentuje nauki o zarządzaniu i jakości, 2 pracowników dyscyplinę ekonomia i finanse, 1 osoba - nauki prawne i 1 osoba - nauki o polityce i administracji. Pracownicy z grupy magistrów uczestniczą w badaniach naukowych i legitymują się publikacjami, głównie w dyscyplinach ekonomia i finanse, informatyka oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Trzy osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku pracują na stanowiskach dydaktycznych (jedna osoba w stopniu doktora i dwie z tytułem zawodowym magistra).

Dodatkowo, zajęcia z języków obcych są prowadzone przez kadrę 18 lektorów z wykształceniem filologicznym z Centrum Języków Obcych Uniwersytetu Gdańskiego, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego prowadzą specjaliści w Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UG.

Kadra badawczo-dydaktyczna i dydaktyczna posiada bogaty dorobek publikacyjny, zarówno o charakterze naukowym, jak i dydaktycznym. Dorobek naukowy wykładowców mieści się głównie w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Jest on poparty kierowaniem i realizacją projektów badawczych z zakresu m.in. ubezpieczeń emerytalnych, publikacjami naukowymi oraz wystąpieniami na licznych konferencjach w kraju

i zagranicą. Wielu pracowników posiada także doświadczenie zawodowe, poparte pracą na stanowiskach menedżerskich wyższych szczebli w przedsiębiorstwach, szczególnie w pionach finansowych, funduszach inwestycyjnych, biurach rachunkowych, controllingu, rewizji finansowej, dziennikarstwie ekonomicznym oraz doradztwie podatkowym i zarządzaniu nieruchomościami. Pozwala to na znaczące zróżnicowanie i poszerzenie obszarów wiedzy i umiejętności przekazywanych studentom oraz ich zastosowanie w praktyce.

Potwierdzony dorobek naukowy i zawodowy nauczycieli jest bezpośrednio związany z realizowanymi zajęciami. Pracownicy posiadają często wieloletnie doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne w Uczelni. Większość kadry pracuje w Uniwersytecie Gdańskim od wielu lat, realizując badania naukowe, w tym projekty pozyskiwane w formie grantów wewnętrznych i zewnętrznych, publikując podręczniki i materiały dydaktyczne, a także zajmując się innymi formami współpracy ze studentami, Gwarantuje to właściwe przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych i wdrożenie do realizacji tych badań. Większość nauczycieli akademickich jest przygotowana do prowadzenia zajęć w językach obcych. Na podstawie informacji przedstawionych w raporcie samooceny, udostępnionych w trakcie wizytacji dokumentów oraz udzielonych przez pracowników uczelni wyjaśnień i informacji sformułować można pozytywną ocenę dotyczącą liczebności oraz struktury kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Liczebność oraz struktura kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz pełne osiągnięcie zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym przygotowania do badań naukowych.

Za obsadę poszczególnych zajęć odpowiadają kierownicy katedr Wydziału Zarządzania, biorąc pod uwagę przede wszystkim zainteresowania naukowe i dorobek naukowo-dydaktyczny pracowników. Wykłady i seminaria prowadzone są przez pracowników, posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego oraz - za zgodą Rady Wydziału - przez doktorów.

Obsada zajęć jest prawidłowa, zaś kompetencje wymagane do prowadzenia poszczególnych zajęć są pokryte przez doświadczenie i kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia. Dotyczy to wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów a także seminariów dyplomowych, przygotowujących do prowadzenia badań naukowych. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy, jest zgodne z obowiązującymi wymaganiami. Nauczyciele są przeszkoleni w zakresie wykorzystywania platform Moodle, Ms Teams i innych, które wspomagają nauczanie w wersji zdalnej. Analiza stanu faktycznego wykazała, że pracownicy mają stworzone możliwości poszerzania wiedzy zarówno z zakresu znajomości języka obcego, metod statystycznych jak i innowacyjnych metod dydaktycznych (design thinking, case study, mentimeter itp.) i chętnie z nich korzystają.

Władze Uczelni oraz Wydziału Zarządzania wspierają działania pracowników na rzecz ich awansu zawodowego. Wsparcie to obejmuje m.in. udzielanie urlopów i staży naukowych, organizację seminariów naukowych oraz transferu technologii, a także cykliczną organizację kursów z języków obcych. Duży nacisk jest położony na rozwój naukowy zatrudnionych pracowników. W efekcie realizowanej polityki kadrowej wielu nauczycieli akademickich zatrudnionych na WZ uzyskało kolejne tytuły i stopnie naukowe. W szczególności, w latach 2020-24 trzy osoby uzyskały tytuł profesora, trzynaście osób uzyskało stopień doktora habilitowanego i dziesięć osób stopień doktora w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Nauczyciele akademicy przygotowują materiały dydaktyczne i podręczniki, uczestniczą w modyfikacji programów studiów,

a także współpracują z podmiotami otoczenia zewnętrznego w celu uatrakcyjnienia i zaktualizowania procesu kształcenia. Do udziału w badaniach naukowych zapraszani są także studenci.

Władze WZ prowadzą odpowiedzialną politykę kadrową, w której uwzględniane są potrzeby Wydziału, szczególnie w zakresie podwyższania jakości kształcenia. W ostatnich latach nastąpiła także istotna wymiana pokoleniowa kadry. Dużą wagę w procesie rekrutacji nowych pracowników przywiązuje się do posiadanych przez kandydata kompetencji dydaktycznych, w tym umiejętności językowych, które pozwalają na prowadzenie zajęć dla obcokrajowców. Opieka nad nowo przyjętymi pracownikami – zwłaszcza w odniesieniu do aspektów merytorycznych – prowadzona jest w katedrach, które zapewniają też odpowiedni mentoring.

Na WZ obowiązuje przyjęty na poziomie UG system ocen pracowniczych. Wydziałowa Komisja Oceniająca, w skład której wchodzi Dziekan oraz po dwóch przedstawicieli pracowników posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego i pracowników ze stopniem doktora lub z tytułem zawodowym magistra, dokonuje co cztery lata oceny osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. Ponadto każdy nowoprzyjęty pracownik podlega ocenie w pierwszym roku zatrudnienia. Ocena ta obejmuje działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Działalność dydaktyczna jest oceniana z wykorzystaniem hospitacji zajęć oraz ankiet studenckich. Z hospitacji zajęć sporządzony jest protokół oceny, stanowiącej jedno z kryteriów zatrudnienia na kolejny okres. W każdym semestrze przeprowadzana jest przez studentów ewaluacja wybranej grupy pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. Zbiorcze wyniki studenckich ankiet służą do monitorowania procesu dydaktycznego. W przypadku, gdy w odniesieniu do danego pracownika ocena nie jest pozytywna, Władze WZ podejmują działania korygujące (rozmowa dyscyplinująca z pracownikiem, rozmowa z przełożonym pracownika).

Uczelnia wprowadziła szereg narzędzi o charakterze motywacyjnym mając na względzie podwyższanie jakości wyników naukowych i dydaktycznych. Są to m.in. nagrody Rektora UG; jednorazowy dodatek do wynagrodzenia za opublikowanie artykułu w wysoko punktowanym czasopiśmie, dofinansowanie trybu otwartego dostępu do artykułów w czasopismach z listy JCR i do monografii naukowych; dofinansowanie udziału w projektach międzynarodowych i w konferencjach zagranicznych, wyjazdy w ramach programów wymiany międzynarodowej, urlopy naukowe i wiele innych.

Na Uniwersytecie Gdańskim wdrażane są zalecenia Komisji Europejskiej, dotyczące zasad zatrudniania naukowców i warunków pracy na stanowiskach badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz rozwiązywania konfliktów. Uczelnia posiada procedury promujące równe traktowanie oraz zapobiegające zachowaniom niepożądanym i nieetycznym. Przejawem instytucjonalnym ww. działań jest fakt, że w strukturach Uniwersytetu Gdańskiego funkcjonuje Biuro Rzecznika ds. Równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzi 95 pracowników badawczo - dydaktycznych i dydaktycznych, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przypisano oceniany kierunek. Dorobek naukowy kadry jest odpowiednio zróżnicowany i wsparty doświadczeniem praktycznym, związanym z realizowanymi zajęciami. Liczebność oraz struktura kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz pełne osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym przygotowanie do udziału w badaniach naukowych. Obsada zajęć jest prawidłowa, zaś kompetencje wymagane do prowadzenia poszczególnych zajęć są pokryte przez doświadczenie i kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia. Władze Uczelni oraz Wydziału Zarządzania wspierają działania pracowników na rzecz ich awansu zawodowego, prowadząc politykę kadrową, uwzględniającą zasoby i potrzeby Wydziału, szczególnie w zakresie podwyższania jakości badań naukowych i wysoce wyspecjalizowanego kształcenia. Uczelnia wprowadziła szereg narzędzi o charakterze motywacyjnym, mając na względzie podwyższanie jakości wyników naukowych i dydaktycznych. Na Uniwersytecie Gdańskim wdrożone zostały zasady polityki antydyskryminacyjnej i antymobbingowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura Wydziału Zarządzania wykorzystywana na kierunku finanse i rachunkowość została omówiona na stronach 58-63 raportu samooceny, a także oceniona podczas wizytacji. Zaplecze dydaktyczne ocenianego kierunku studiów mieści się w Sopocie w dwóch sąsiadujących budynkach. Sale dydaktyczne składające się z 5 auli wykładowych, 12 laboratoriów komputerowych oraz 19 sal przeznaczonych do ćwiczeń i wykładów, są wyposażone w nowoczesne projektory, komputery, tablice multimedialne i inne urządzenia zapewniające odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć i prowadzenia działalności naukowej.

Analiza infrastruktury dokonana podczas wizytacji wykazała, że Wydział oferuje bezprzewodowy dostęp do internetu za pomocą sieci eduroam dla studentów i pracowników. Ponadto studenci mogą korzystać z dostępnych zasobów technicznych i informatycznych do pracy własnej. Studenci kierunku fin mają dostęp do powszechnie stosowanych systemów operacyjnych Windows, Linux, Apple i Android, systemu Microsoft Office 365, portalu edukacyjnego UG, Ms Teams, bazy danych SQL i wielu innych. Na szczególną uwagę zasługują wykorzystywane na zajęciach narzędzia do analiz statystycznych takie jak Gretl, PS IMAGO/SPSS i Statistica. Wśród programów specjalistycznych wykorzystywanych na zajęciach z Form ewidencji małych podmiotów gospodarczych z elementami

praktycznymi oraz Rachunkowości skomputeryzowanej należy wskazać Optimę firmy Comarch, Symphonię oraz WAPRO Fakir. Oprogramowanie to odpowiada faktycznym potrzebom rynku pracy w działach finansowych i rachunkowych przedsiębiorstw. Analiza stanu faktycznego wykazała, że liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów

Wydział Zarządzania dostosował swoją infrastrukturę do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia zapewnia dodatkowo możliwość bezpłatnego wypożyczania specjalistycznego sprzętu oraz wsparcie asystenta dydaktycznego. Strony internetowe UG spełniają standard WCAG 2.0, a dzięki projektowi „Dostępny UG” wprowadzono tłumaczenia na polski język migowy podczas organizowanych wydarzeń, jak również usługę videotłumaczeń. Dodatkowe udogodnienia na WZ UG obejmują m.in. system otwierania drzwi do auli za pomocą karty, podnośniki ułatwiające przemieszczanie się pomiędzy budynkami oraz modernizację windy.

System biblioteczny opiera się na zasobach Biblioteki Głównej UG oraz Biblioteki Ekonomicznej, znajdującej się w pobliżu Wydziału Zarządzania. Księgozbiór Biblioteki UG obejmuje około 1,69 mln woluminów, w tym blisko 600 tys. książek i ponad 150 tys. tytułów czasopism dostępnych elektronicznie. Studenci i pracownicy mają również dostęp do Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej, wypożyczalni międzybibliotecznej oraz nowoczesnych rozwiązań, takich jak książkomat i Self-check. Uczelnia oferuje dostęp do około 600 tys. e-booków oraz licznych czasopism naukowych i branżowych, m.in. eBook Collection (EBSCO), IBUK Libra, czasopisma elektroniczne w serwisach EBSCOhost (Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Regional Business News), Statista, EMIS Next, Emerald, JSTOR, Science Direct, Scopus, Springer, Web of Science.

Biblioteka Ekonomiczna posiada ponad 235 tys. woluminów drukowanych oraz 6 tys. tytułów czasopism.

W kontekście kierunku finanse i rachunkowość biblioteki zapewniają pełen dostęp do literatury wymaganej w sylabusach zajęć zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Katalogi dostępne online umożliwiają szybkie wyszukiwanie zasobów. Analiza stanu faktycznego wykazała, że biblioteka oferuje dostęp do następujących czasopism z zakresu ocenianego kierunku Ekonomista, Zarządzanie i Finanse, e-finance, Polityka społeczna, Journal of Management and Financial Studies, International Journal of Finance and Economics, itp. Studenci są informowani ponadto o dostępie do baz zawierających inne czasopisma w wolnym dostępie, jak np. BazEkon. Grupy seminaryjne pod kierunkiem promotorów mają także szkolenia z baz czasopism dotyczących ocenianego kierunku studiów.

Studenci oraz pracownicy mogą składać wnioski o uzupełnienie lub modernizację sprzętu elektronicznego, aktualizację oprogramowania oraz zakup nowych programów wspierających proces dydaktyczny. Przed każdym semestrem dział IT przeprowadza ankietę w MS Forms, w której pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku fir zgłaszają zapotrzebowanie na konkretne oprogramowanie do sal komputerowych, a władze realizują te zamówienia w ramach dostępnego budżetu. Istnieje także możliwość zgłaszania zapotrzebowania odnośnie do aktualizacji zasobów bibliotecznych.

Na Wydziale Zarządzania prowadzone są regularne przeglądy i aktualizacje infrastruktury, w tym zasobów informatycznych i bibliotecznych. Proces ten odbywa się co semestr, z udziałem zarówno studentów, jak i pracowników, a jego wyniki wykorzystywane są do dalszego doskonalenia warunków kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zasoby infrastrukturalne Wydziału Zarządzania, w tym wyposażenie sal dydaktycznych i laboratoriów komputerowych, oraz zasoby biblioteczne w pełni pokrywają potrzeby kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość (studia pierwszego i drugiego stopnia), a także gwarantują studentom przygotowanie do prowadzenia badań naukowych oraz zapewniają udział w tych badaniach. Wydział Zarządzania jest bardzo dobrze przygotowany do prowadzenia zajęć na odległość a także elastycznego udostępniania studentom zbiorów bibliotecznych w wersji tradycyjnej i cyfrowej oraz oprogramowania. Infrastruktura Uczelni i Wydziału jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Przeglądy okresowe odbywające się z udziałem wszystkich interesariuszy i działania na rzecz aktualizacji infrastruktury wskazują na to, że ich uwagi są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W zakresie prowadzenia kierunku finanse i rachunkowość (fir) Uczelnia podjęła stałą współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród podmiotów zaangażowanych we współpracę z kierunkiem znajdują się m. in.: 1) banki i instytucje finansowe; 2) prywatne przedsiębiorstwa prowadzące działalność usługową w zakresie rachunkowości i doradztwa podatkowego oraz obsługi procesów kadrowo-płacowych (w tym duże korporacje oferujące outsourcing procesów biznesowych); 3) jednostki administracji państwowej i samorządowej oraz nadzoru finansowego; 4) przedsiębiorstwa prowadzące działalność nie związaną z finansami i rachunkowością, jednakże posiadające rozbudowane działy finansowo-księgowe, kadr i płac oraz kontroli wewnętrznej; 5) organizacje samorządu gospodarczego, zrzeszające przedsiębiorców i specjalistów w dziedzinie rachunkowości, audytu i kontroli finansowej. Dobór grup interesariuszy zewnętrznych jest w pełni adekwatny do potrzeb kierunku w zakresie realizacji i rozwijania programu

studiów, w tym prowadzonych specjalności, a także spójny z realizowaną misją i strategią, zarówno Uczelni, jak i Wydziału Zarządzania.

Uczelnia wypracowała instytucjonalne formy włączenia przedstawicieli otoczenia społeczno - gospodarczego w funkcjonowanie kierunku:

1. Konwent Gospodarczy Uniwersytetu Gdańskiego, który jest gremium powołanym na potrzeby całej Uczelni, jednakże w jego składzie są reprezentowani również interesariusze kierunku finanse i rachunkowość. W pracach Konwentu uczestniczą Pracownicy Wydziału Zarządzania, w tym Katedry Bankowości i Finansów uczestniczą w spotkaniach Konwentu Gospodarczego. Członkami Konwentu są instytucje i przedsiębiorcy, którzy oferują studentom możliwość uczestnictwa w dodatkowych wydarzeniach, które mogą wspierać ich rozwój (np. Hackaton organizowany przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną). Wśród wymiernych efektów działalności Konwentu należy wymienić:
 - wprowadzenie do realizacji programów nauczania na FiR większej liczby analiz rzeczywistych przypadków z praktyki gospodarczej, w tym takich, które powiązane były z wizytami w przedsiębiorstwach;
 - udostępnienie przez niektórych interesariuszy materiałów z własnych przedsiębiorstw i oraz udzielenie studentom kierunku lub kadrze rekomendacji do wykorzystania informacji finansowych z innych, oryginalnych źródeł wtórnych;
 - wprowadzenie (w wyniku dyskusji na forum Konwentu) do realizacji programów zajęć większej ilości samodzielnej bądź zespołowej pracy studenckiej, zakończonej zreferowaniem wyników i dyskusją – celem tego jest przygotowanie przyszłych absolwentów do większej samodzielności w prezentowaniu wyników określonej pracy i zwiększenie przekonania o sile własnych argumentów wynikających z posiadanej wiedzy.
2. Centrum Transferu Technologii UG – jest to jednostka ogólnouczelniana, która koordynuje projekty badawcze o charakterze aplikacyjnym oraz eksperckie realizowane przez kadrę związaną z kierunkiem we współpracy z podmiotami zewnętrznymi lub na ich zlecenie. Przyczynia się do umacniania relacji pracowników badawczych z otoczeniem oraz sprzyja osadzeniu badań naukowych w praktyce gospodarczej. Należy jednak zauważyć, że w latach 2019 – 2024 pracownicy katedr związanych z kierunkiem wykonali jedynie 6 zaawansowanych ekspertyz zleconych przez interesariuszy zewnętrznych za pośrednictwem CTT, natomiast dużo częściej tego typu współpraca jest podejmowana bez pośrednictwa jednostki ogólnouczelnianej, w tym dzięki bezpośrednim relacjom pracowników naukowych z interesariuszami zewnętrznymi, dlatego działalność CTT nie ma kluczowego znaczenia dla rozwoju współpracy kierunku z otoczeniem.
3. Rada Ekspertów. Jest to gremium powołane w 2024 r. na poziomie Wydziału, z intencją jest pogłębienia współpracy Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi dotyczącej wyłącznie kierunków prowadzonych na Wydziale. W składzie Rady są przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych o profilu działalności bezpośrednio związanych z zakresem programu studiów na kierunku: Prezes Zarządu Biuro Informacji Kredytowej, Prezes Zarządu STBU Brokerzy Ubezpieczeniowi, Prezes Regionalnej Rady Polskiej Izby Biegłych Rewidentów, Dyrektor Finansowy OPEC Gdynia, Prezes Forum Pracodawców Północy, Prezes Energa Obrót (Grupa ORLEN). Również większość pozostałych podmiotów reprezentowanych w Radzie jest na różne sposoby zaangażowana we

współpracę z fir. Aktualny skład Rady jest zatem reprezentatywny dla potrzeb prowadzonej przez Uczelnię działalności badawczo-dydaktycznej dotyczącej fir.

Interesariusze reprezentowani w Radzie sformułowali na pierwszym posiedzeniu wspólne cele i obszary współpracy i zintensyfikowali dialog z Uczelnią, m. in. w kwestiach dotyczących: tworzenia oferty dydaktycznej dopasowanej do potrzeb rynku pracy; dalszego rozwijania kształcenia na praktykach oraz oferowania studentom i absolwentom kierunku płatnych staży; uruchomienia programów mentoringowych dla studentów i kadry, prowadzonych przez ekspertów z bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym w praktyce gospodarczej, a także wzmacniania współpracy eksperckiej i prowadzenia wspólnych projektów badawczo-rozwojowych. Plenarne spotkania Rady będą odbywać się co najmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego, a w razie potrzeby są już obecnie organizowane spotkania w mniejszym gronie lub bilateralne. Obecni na spotkaniu z ZO PKA członkowie Rady Ekspertów zdecydowanie pozytywnie opiniowali utworzenie Rady, podkreślając, że powołanie takiego gremium było bardzo potrzebne również z ich perspektywy, gdyż przyczynia się nie tylko do zacieśnienia współpracy Uczelni z otoczeniem, ale także do integracji środowiska interesariuszy kierunku. Pomimo, że Rada Ekspertów działa od niedawna, jej utworzenie stanowi właściwe rozwiązanie w zakresie rozwoju współpracy Uczelni z otoczeniem i w przyszłości może stanowić mocną stronę współpracy.

Poza powołaniem instytucjonalnych struktur służących rozwijaniu relacji i kooperacji z interesariuszami zewnętrznymi, Uczelnia w ramach swojej kultury akademickiej, a także w wyniku działania wymienionych struktur instytucjonalnych, wypracowała szereg form współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Najważniejsze aspekty tej współpracy, które mają wpływ na program studiów, jego realizację i jakość kształcenia:

1. Kształcenie w ramach praktyk studenckich. Jest to aspekt współpracy bardzo istotny dla kształcenia na kierunku fir pomimo, że jest on prowadzony na profilu ogólnoakademickim. Dzięki realizacji praktyk studenci kierunku mogą w większym stopniu osiągnąć specyficzne kierunkowe efekty uczenia się, odnoszące się do funkcjonowania w realiach środowiska zawodowego, wykonując zadania w rzeczywistych procesach gospodarczych. W opinii interesariuszy zewnętrznych obecnych na spotkaniu z ZO PKA praktyki są nieodzownym elementem kształcenia w zakresie fir, dlatego doceniają, że w przypadku ocenianego kierunku Uczelnia konsekwentnie utrzymuje praktyki zawodowe w programie studiów.
2. Bezpośrednie relacje kierownictwa Wydziału i kadry naukowo-dydaktycznej z podmiotami z otoczenia społeczno - gospodarczego. Blisko połowa kadry badawczo-dydaktycznej stale współpracuje z otoczeniem m. in. w zakresie projektów badawczych oraz usług eksperckich. Zaangażowanie tych pracowników przejawia się m. in. w następujących aspektach: 1) przenoszenie wielu elementów praktycznych do programu zajęć, w tym zapoznanie studentów ze studiami przypadków; 2) wspieranie studentów w nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami u których można odbyć praktyki, znaleźć zatrudnienie, a w niektórych przypadkach nawet realizować prace dyplomowe; 3) nawiązywanie nowych kontaktów i relacji z interesariuszami zewnętrznymi. Znaczna część wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów jest efektem bezpośrednich kontaktów przedstawicieli Wydziału z otoczeniem i wynika z wykształconej kultury akademickiej i tradycji Wydziału, którego działalność od początku była osadzona w realiach gospodarczych regionu Pomorza oraz potrzeb sektorów gospodarki w tym rejonie rozwijanych.

3. Zaangażowanie praktyków biznesu i ekspertów w prowadzenie zajęć, m. in. poprzez gościnne wystąpienia podczas zajęć programowych i/lub współprowadzenie niektórych zajęć przez praktyków np: *Portfel Inwestycyjny* – wykład prowadzony przez Dyrektora działu doradztwa inwestycyjnego w Noble Securites; *System podatkowy w Polsce* – prowadzony we współpracy z PwC, obejmujący aspekty praktyczne i studia przypadków; *Przygotowanie projektów inwestycyjnych* współpraca z Orlen S.A. – zajęcia współprowadzone przez eksperta ds. oceny projektów inwestycyjnych). Wprowadzenie przedmiotów do wyboru realizowanych przy dużym wsparciu lub wyłącznie przez praktyków, w tym: *ESG w praktyce - podstawy wiedzy o zrównoważonej działalności przedsiębiorstw*; *Starter Student Hub, Prowadzenie projektów i zarządzanie zespołem, Zarządzanie finansami osobistymi* - przy współpracy z Inkubatorem Przedsiębiorczości STARTER.
4. Organizowanie we współpracy z przedstawicielami otoczenia wykładów, warsztatów, seminariów i konferencji dotyczących zagadnień komplementarnych do treści programowych, na przykład: wykład o ubezpieczeniach w branży IT; warsztaty Learn & Network w PwC Gdańsk – wydarzenie łączące metodę interaktywnych studiów przypadku oraz networking; zajęcia organizowane przez firmę BAYER SA oraz Olivia Business Center; spotkania ze specjalistami z Agencji Rozwoju Pomorza SA, PGE Energia Ciepła, Gdańskie Wodociągi SA i Gdańskiego Centrum Usług Wspólnych; organizacja CFA Day przez studentów ocenianego kierunku z udziałem Dyrektora Inwestycyjnego w Stargunds oraz Głównego Analityka Biznesowego w LSEG.
5. Projekty Gdańskiego Inkubatora Przedsiębiorczości STARTER, w które angażowani są studenci i kadra Wydziału, w tym:
 - Wspólne edukowanie z zakresu przedsiębiorczości, prowadzone w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych;
 - Zachęcanie studentów do zakładania własnej działalności gospodarczej (w tym również start-upów) oraz wspieranie ich w tym zakresie poprzez kompleksowe zajęcia warsztatowe.
6. Włączenie studentów kierunku do programów stypendialnych prowadzonych przez niektórych interesariuszy zewnętrznych (Chłodnia Gdańsk, PAOP, w trakcie są również rozmowy dotyczące programu Grupy ORLEN).
7. Umożliwianie studentom i kadrze badawczo-naukowej dostępu do informacji i baz danych różnych przedsiębiorstw i instytucji, w na potrzeby prowadzonych badań lub przygotowania prac dyplomowych – przykłady przedsiębiorstw i instytucji, które udzieliły takiego wsparcia: Biuro Informacji Kredytowej, STBU Brokerzy Ubezpieczeniowi, TU Hestia S.A., NBP Oddział Gdańsk, Bank Millenium, MAKO TSL FTL, Iglotex Dystrybucja Polska, Ocean Professional Logistics Sp. z o.o., PZU S.A., OPEC Gdynia, Zarząd Portu Morskiego w Gdyni. Dzięki współpracy w tym zakresie prowadzone badania i prace dyplomowe mogą być lepiej osadzone w realiach gospodarczych.
8. Działania na rzecz upowszechniania wiedzy z zakresu FiR:
 - Projekt „Zdolni z Pomorza 2.0”, prowadzony wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego na rzecz rozwoju uzdolnionych uczniów klas 7-8 szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. W ramach projektu pracownicy WZ UG w dniach 16-20 września 2024 roku przeprowadzili zajęcia dla młodzieży podczas Pomorskich Warsztatów Naukowych.

- Prelekcje, wykłady i warsztaty prowadzone przez nauczycieli akademickich związanych z kierunkiem w szkołach na terenie Trójmiasta i Pomorza - zajęcia dla szkół są elementem stałej współpracy. Przykładowe tematy zajęć: *Narracja czy manipulacja, czyli storytelling w biznesie i finansach, Czy można jeździć Porsche i być niewypłacalnym? O finansach osobistych z humorem.*
- Konferencja *Działalność gospodarcza-pomysł na własną drogę zawodową*, która odbyła się na WZ UG w dniu 6.11.2024 roku, (ii) Olimpiadę Rachunkowości dla uczniów szkół średnich województwa pomorskiego (13.03.2024 roku). Katedra Bankowości i Finansów współpracuje przy organizacji Olimpiady wiedzy o Finansach Finansomania.
- Katedra Rachunkowości WZ UG jest patronem i zarazem jest Organizatorem Wojewódzkiej Olimpiady Rachunkowości w Wejherowie (wydarzenie cykliczne, ostatnia olimpiada miała miejsce 10.03.2025).

Dzięki bezpośredniej współpracy ze szkołami Uczelnia uzyskuje na wczesnym etapie kontakt z potencjalnymi kandydatami i pomaga im w lepszym przygotowaniu się do studiów na ocenianym kierunku, przez co zakres wpływu Uczelni na jakość kształcenia zostaje rozszerzony już na etapie poprzedzający studia. Należy jednak zauważyć, że Uczelnia nie prowadzi ewaluacji efektów tych działań, w tym chociażby analiz dotyczących rekrutacji kandydatów z poszczególnych szkół objętych współpracą oraz ich późniejszych wyników na studiach.

- współpraca z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości. W latach 2021-2022 Fundacja przeprowadziła badanie na terenie całej Polski wśród 358 uczniów szkół ponadpodstawowych, oceniając m.in. poziom wiedzy z obszaru przedsiębiorczości oraz zamiary studiowania na kierunkach biznesowych w Polsce. Dzięki współpracy z Fundacją Uczelnia uzyskała cenne informacje dotyczące wiedzy ekonomicznej uczniów oraz ich oczekiwaniach w zakresie kształcenia wyższego. Wyniki badania mają posłużyć do udoskonalenia programów studiów.
9. Współpraca w zakresie ścieżek specjalnościowych, w ramach których studenci mogą nabyć akredytacje zawodowe poszukiwane na rynku pracy:
- We współpracy z Polską Izbą Biegłych Rewidentów (PIBR) został opracowany program przedmiotów specjalnościowych na studiach I stopnia, oraz ścieżki specjalnościowej *biegły rewident* dla studiów II stopnia, dzięki czemu studenci mogą ubiegać się o zaliczenie części egzaminów przy uzyskiwaniu kwalifikacji biegłego rewidenta. Aktualnie trwają przygotowania do kolejnych zmian w programie, dzięki którym ukończenie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zgodnie z odpowiednią ścieżką specjalnościową będzie uznawane za spełnienie wszystkich warunków merytorycznych do uzyskania kwalifikacji biegłego rewidenta.
 - Wydział Zarządzania UG uzyskał stosowną akredytację Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), dzięki czemu możliwe było uruchomienie na studiach II stopnia specjalność Rachunkowość ACCA w języku angielskim.

W obu wymienionych przypadkach zmiany w programie wprowadzone we współpracy z podmiotami zewnętrznymi prowadzą do znaczącego podniesienia jakości kształcenia i istotnie ułatwiają studentom wchodzenie na rynek pracy. Jest to mocna strona współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Uczelnia nie wypracowała metod regularnego diagnozowania potrzeb otoczenia w zakresie programu studiów i metod jego realizacji, w tym zbierania opinii od interesariuszy. W założeniu Rada Ekspertów ma być platformą stałego dialogu w tym zakresie, a ponadto opinie interesariuszy zewnętrznych są zbierane w sposób niesformalizowany w ramach licznych relacji z przedstawicielami otoczenia. Wpływ otoczenia na program i jego realizację jest zapewniony w stopniu wystarczającym, czego dowodem są chociażby ścieżki specjalnościowe pozwalające osiągnąć poszukiwane na rynku kwalifikacje zawodowe. Jednakże wiele zmian w programie jest wprowadzanych zbyt wolno i w sposób ograniczony – np. nie zdiagnozowano w pełni potrzeb w zakresie zapoznania studentów z najpowszechniej występującymi na rynku systemami informatycznymi klasy ERP oraz zaawansowanymi aplikacjami do pracy zespołowej - zarówno studenci kierunku, jak i pracodawcy obecni na spotkaniach z ZO PKA wyraźnie sugerowali występowanie tego braku, a dostęp do takiego oprogramowania w wersji edukacyjnej leży w zasięgu możliwości Uczelni. Wprawdzie władze Wydziału potwierdziły i wykazały, że wykorzystanie oprogramowania klasy ERP ma miejsce począwszy od wprowadzenia zmian w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia, który obowiązuje od cyklu kształcenia 2024/2025, jednakże są to systemy znacznie mniej zaawansowane, niż te stosowane przez znaczącą część dużych organizacji, w których studenci odbywają praktyki, staże lub znajdują zatrudnienie. Jednocześnie istotna na rynku pracy umiejętność korzystania z oprogramowania do zarządzania projektami i pracą grupową jest nabywana przez studentów w ograniczonym stopniu – zarówno z powodu braku dostępu do odpowiednich aplikacji w wersjach oferujących pełną funkcjonalność, jak i ze względu na brak powszechnego wykorzystania takich aplikacji w ramach realizacji poszczególnych zajęć zawierających elementy pracy zespołowej i projektowej.

Z wyjątkiem okresowych przeglądów kształcenia na praktykach, prowadzonych regularnie, lecz ograniczonych do zestawienia danych statystycznych, na poziomie Uczelni lub Wydziału nie jest prowadzona usystematyzowana ewaluacja współpracy. Wydział Zarządzania, który w ramach struktur Uczelni jest odpowiedzialny za prowadzenie kierunku i planowanie współpracy z jego interesariuszami zewnętrznymi, nie wypracował stosownych procedur, które dotyczyłyby kompleksowego zbierania informacji o potrzebach interesariuszy zewnętrznych w zakresie programu studiów. Działania podejmowane w ramach współpracy z otoczeniem są liczne, jednakże ich efekty nie są systematycznie analizowane w celach jakościowych. Tematyka inicjatyw podejmowanych we współpracy z otoczeniem jest podejmowana w ramach posiedzeń kierownictwa Wydziału, przeglądy wspólnych inicjatyw mają być także przedmiotem dyskusji w trakcie spotkań planarnych Rady Ekspertów – obie te formy podejmowanych analiz i refleksji nie mogą zastąpić usystematyzowanych przeglądów, ani nawet doraźnej ewaluacji podejmowanych działań. W szczególności zauważalny jest brak przyjmowania w prowadzonych analizach perspektywy strategicznej, obejmującej w długoterminowej perspektywie zmiany na rynku pracy, potrzeby interesariuszy oraz wynikającego z tego kierunku badań naukowych. Ponadto istotnym deficytem jest brak wydzielonych zasobów organizacyjnych w zakresie koordynowania współpracy z otoczeniem. Jednostki ogólnouczelniane takie jak CTT i Biuro Karier w ograniczonym zakresie spełniają swoje zadania na rzecz fir i znaczna część zadań dotyczących organizowania współpracy z otoczeniem obciąża głównie cały Zespół Dziekański, obarczonymi licznymi innymi zadaniami. Nie jest to właściwe rozwiązanie w kontekście zapewnienia sprawnej współpracy z otoczeniem, w szczególności wobec intensywnych zmian na rynku pracy oraz oczekiwań ze strony interesariuszy zewnętrznych. Skutkiem tego jest znaczące rozproszenie działań i wydłużenie procesu decyzyjnego dotyczących zmian doskonalących w zakresie inicjatyw realizowanych we współpracy z otoczeniem, a także niepełne wykorzystanie potencjału, jaki wnoszą poszczególni partnerzy Wydziału na rzecz fir. Z ustaleń ZO PKA na podstawie spotkań z kadrą, kierownictwem Wydziału, a przede

wszystkim gronem interesariuszy zewnętrznych wynika, że wiele inicjatyw jest podejmowanych ze znacznym opóźnieniem lub są one rozwijane w zakresie nieadekwatnym do potrzeb i możliwości. Samo powołanie Rady Ekspertów nastąpiło dopiero w obecnym akademickim, podczas gdy nieefektywność struktur ogólnouczelnianych, takich jak Konwent lub CTT była możliwa do zdiagnozowania już kilka lat temu.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia włączyła interesariuszy zewnętrznych kierunku finanse i rachunkowość do współpracy nad projektowaniem programu i jego realizacją oraz wypracowała wspólnie z nimi różnorodne formy współpracy. Grupa podmiotów zaproszonych do współpracy jest odpowiednio liczna, a profil ich działalności pokrywa się z potrzebami kierunku w zakresie realizacji przyjętej koncepcji kształcenia, w tym prowadzenia poszczególnych ścieżek specjalnościowych. Współpraca Uczelni z otoczeniem w zakresie prowadzenia ocenianego kierunku wynika z dobrze wykształconej kultury akademickiej i długiej tradycji Wydziału Zarządzania. Przekłada się to między innymi na dobre relacje z licznym gronem firm, instytucji oraz organizacji samorządu gospodarczego, gwarantującym trwałość i różnorodność współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym. W zakresie przedmiotowego kryterium zostały jednak zidentyfikowane pewne aspekty, w których rekomendowane są działania doskonalące, które pozwolą na bardziej efektywne rozwijanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym również wspólne działania na rzecz rozwijania programu studiów i podnoszenia jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się, aby Uczelnia wdrożyła efektywne metody systematycznego diagnozowania potrzeb otoczenia, służące doskonaleniu programu i metod jego realizacji.
2. Rekomenduje się, aby Uczelnia prowadziła stosowną ewaluację, aby uzyskać dane, ile kandydatów uczestniczących w działaniach kierowanych do szkół rozpoczyna studia na ocenianym kierunku, jak przekłada się to na ich wyniki, przebieg studiów i ewentualnie na wejście na rynek pracy. Dane zebrane w ten sposób powinny stanowić materiał do działań projakościowych, w tym ewentualnej modyfikacji programu studiów i działań skierowanych do szkół.
3. Rekomenduje się wydzielenie odpowiednich zasobów organizacyjnych dla celów koordynacji, monitoringu i ewaluacji współpracy z otoczeniem.
4. Rekomenduje się prowadzenie usystematyzowanej ewaluacji współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym prowadzenie analiz strategicznych uwzględniających mocne i słabe strony,

szanse i zagrożenia w perspektywie średnio- i długoterminowej oraz podejmowanie na tej podstawie działań doskonalących.

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość realizowany jest poprzez: stwarzanie możliwości udziału w programach wymiany zagranicznej studentów i kadry dydaktycznej, rozwijanie znajomości języków obcych w formie lektoratów i przedmiotów do wyboru w językach obcych, a także okazjonalne i regularne wykłady wykładowców z uczelni zagranicznych. Dodatkowo, od roku akademickiego 2014/2015 na ocenianym kierunku funkcjonuje specjalność Financial Analyst (Studia I stopnia w języku angielskim), a od roku 2019/2020 specjalność Finance and Accounting (studia II stopnia w języku angielskim).

Studenci mają możliwość rozwijania znajomości języków obcych nie tylko w formie lektoratów jak i zajęć merytorycznych związanych z dyscyplinami, do których kierunku został przypisany realizowanych w językach obcych. Oferta tych ostatnich obejmuje ponad 40 zajęć w ciągu roku, dla ocenianego kierunku studiów. Są to przykładowo: Basics of standard costing, Contribution accounting for managerial reporting, Modern behavioral finance, Local government finance in Europe, Project budget, Frauds, crimes and misselling – the dark side of the international financial market. Analiza stanu faktycznego wykazała, że studenci studiów stacjonarnych na każdym stopniu są zobligowani do wyboru w czasie studiów jednego modułu w języku angielskim. Nie dotyczy to jednak studentów studiów niestacjonarnych.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość są zobligowani do korzystania z prac naukowych w języku angielskim, w przypadku przygotowywania pracy dyplomowej - magisterskiej i licencjackiej. Liczba pozycji cytowanej literatury obcojęzycznej dla pracy magisterskiej wynosi pięć, zaś dla pracy licencjackiej – trzy. Analiza stanu faktycznego, wynikająca z przeglądu wybranych prac dyplomowych, wykazała, że liczba cytowanej literatury w języku angielskim zależy od tematyki pracy, przy czym przed listopadem 2024 r. minimalna liczba pozycji literatury nie była określona, zależała natomiast od tematyki pracy.

Studenci WZ w tym kierunku finanse i rachunkowość mogą wzbogacać swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje, korzystając z możliwości wyjazdu do jednej z 51 uczelni zagranicznych w 17 krajach, głównie europejskich (Czechy, Niemcy, Francja, Hiszpania, Portugalia, Włochy itd.) i w Turcji. Na ocenianym kierunku odnotowywany jest znaczący stopień mobilności studentów w ramach programu Erasmus+, zarówno w odniesieniu do studentów wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających. W ostatnich pięciu latach na studia zagranicą wyjechało 54 studentów, w tym 35 osób ze studiów I stopnia oraz 19 ze studiów II stopnia. Jedna osoba skorzystała z możliwości wyjazdu na praktykę. Wśród przyjeżdżających na Wydział Zarządzania nie można zidentyfikować kierunku studiów, jednak w ciągu pięciu lat przyjechało 136 studentów z zagranicy, którzy korzystali z wydziałowej oferty zajęć w języku angielskim zawierającej moduły z zakresu fin.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość także biorą udział w programach wymiany zagranicznej w ramach programu Erasmus+. W latach 2020-2025 zarejestrowano 17 wyjazdów dydaktycznych i 10 wyjazdów szkoleniowych pracowników Wydziału Zarządzania prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów do zagranicznych uczelni, z którymi prowadzona jest współpraca. Jedna osoba odbyła staż naukowy w uczelni hiszpańskiej. Liczba pracowników z zagranicy przyjeżdżających na Wydział wyniosła w tym okresie 8.

Wśród aktywności na rzecz umiędzynarodowienia kierunku fir podejmowanej przez władze Wydziału Zarządzania należy wskazać współpracę z University of Michigan-Dearborn – w latach akademickich 2022/23 i 2023/24, która pozwoliła przeprowadzić m.in. zajęcia z Zarządzania portfelem aktywów inwestora instytucjonalnego. Istnieje także możliwość realizacji mobilności wirtualnej.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia odbywa się przede wszystkim na płaszczyźnie ogólnouczelnianej. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa Biuro Współpracy Międzynarodowej i Prorektor ds. współpracy i umiędzynarodowienia, którego zakres obowiązków obejmuje m. in. inicjowanie, monitoring i doradztwo w zakresie współpracy międzynarodowej. Na Wydziale Zarządzania rolę lidera pełni Prodziekan ds. umiędzynarodowienia i rozwoju, będący również koordynatorem programu Erasmus+. Biorąc pod uwagę szeroką współpracę międzynarodową i ofertę kształcenia w języku angielskim, można stwierdzić, iż Uczelnia stwarza warunki do pełnej internacjonalizacji ocenianego kierunku studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca międzynarodowa z jednostkami naukowymi oraz instytucjami szkolnictwa wyższego ukierunkowana jest na intensywną wymianę studentów i pracowników. Uczelnia posiada ofertę zajęć w języku obcym i stwarza sprzyjające warunki do udziału w międzynarodowej wymianie studentów i pracowników oraz przygotowuje studentów do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowym procesie kształcenia i komunikacji. Okresowe przeglądy umów i efektów współpracy przyczyniają się do jej doskonalenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Na ocenianym kierunku studiów od wielu lat prowadzone są specjalności w całości w języku angielskim, tj. Financial Analyst na studiach I stopnia i Finance and Accounting na studiach drugiego stopnia. Jest to rozwiązanie stałe, powtarzalne oraz doskonalone w trakcie kolejnych edycji.

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uniwersytet Gdański wspiera studentów w procesie uczenia się w sposób stały i wszechstronny. Należy ocenić, że wybrane formy wsparcia są adekwatne do przewidzianych efektów uczenia się oraz uwzględniają potrzeby studentów. Oferowane przez Uczelnię wsparcie pozwala studentom na skuteczne nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych założonych programem studiów, a także motywuje do osiągania coraz lepszych wyników, rozwoju zawodowego, organizacyjnego oraz podejmowania aktywności społecznej.

Uczelnia zapewnia wszechstronne, merytoryczne, materialne i organizacyjne wsparcie w procesie uczenia się. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mają możliwość uczestniczenia w dyżurach oraz konsultacjach, prowadzonych przez nauczycieli akademickich, podczas których mogą uzyskać wsparcie w zakresie opanowania efektów uczenia się założonych programem studiów. Dodatkowo, w sprawach dotyczących toku studiów, studenci otrzymują wsparcie o charakterze organizacyjnym ze strony opiekuna roku.

Studentom z wybitnymi osiągnięciami w nauce stwarza się dogodne warunki do podejmowania działalności naukowej. Osoby studiujące są zawiadamiane przez dydaktyków o konkursach i wydarzeniach naukowych organizowanych na szczeblu wojewódzkim i krajowym, jak hackaton StartupHack 2025, organizowany przez Gdański park Naukowo-Technologiczny; konkursy CFA Institute Research Challenge i Ethics Challenge, organizowane przez FCA Poland; organizowane na Uczelni konkursy Univentum Labs Ideas – Yopung Fahrenheit, konkurs „MÓJ Zielony Uniwersytet”, czy konkurs na najlepszą pracę dyplomową im. Małgorzaty Czerskiej. Studenci zachęceni są również do udziału w inicjatywach na poziomie międzynarodowym, jak w przypadku międzynarodowego konkursu startupów uniwersyteckich STup!, organizowanym w ramach SEA-EU, europejskiej inicjatywy łączącej nadmorskie uczelnie. UG aktywnie wspiera swoich studentów w stawianiu pierwszych kroków na drodze naukowej, między innymi poprzez zachęcanie do publikowania swoich pierwszych artykułów naukowych w uniwersyteckim czasopiśmie „PROGRESS. Journal of Young Researches”, a także poprzez oferowanie pomocy w organizacji wydarzeń naukowych (jak wykładu „Podatek, kariera i inspiracje”, zorganizowanego przez Koło Naukowe Finansów i Ubezpieczeń we współpracy z Ministerstwem Finansów lub jednodniowej konferencji CFA Day zorganizowanej przez studentów specjalności anglojęzycznej Financial Analyst oraz Koła Naukowego Inwestor) czy dofinansowanie kosztów wyjazdu na konferencje naukowe organizowane poza murami Uczelni. Osoby z wybitnymi wynikami w nauce mogą ubiegać się o stypendium rektora oraz są informowane o możliwości ubiegania się o stypendium Ministra. Indywidualizacja procesu kształcenia jest dostępna dla osób studiujących poprzez możliwość odbywania studiów w systemie Indywidualnego Toku Studiów.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla inicjatyw studenckich o różnorodnym charakterze. W Uczelni działa Akademicki Związek Sportowy oraz Pomorska Liga Akademicka, oferujące studentom cały wachlarz dostępnych sekcji sportowych, a tym samym promujące wśród nich aktywność fizyczną. Nadto studenci mają możliwość zaangażowania się w otwarte wydarzenia sportowe organizowane przez Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu oraz skorzystania z oferty Centrum Odnowy Biologicznej. Studenci zainteresowani rozwijaniem talentów artystycznych mogą włączyć się w aktywności

Akademickiego Chóru UG oraz Chóru Wydziału Zarządzania UG Non Serio, czy Zespole Pieśni i Tańca UG JANTAR. Do dyspozycji studentów pozostają także Dyskusyjny Klub Filmowy UG Miłość Blondynki, Studencka Telewizja Neptun oraz Studenckie Radio MORS. Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej Należy ocenić, że Uczelnia przykładą dużą uwagę do rozwoju przedsiębiorczości studentów. W tym celu zapewnia im warsztaty poświęconych wejściu studentów na rynek pracy (jak szkolenia z pisania CV czy autoprezentacji na rozmowie kwalifikacyjnej), planowaniu kariery czy doradztwu zawodowemu. Studenci zachęceni są do udziału w wydarzeniach organizowanych przez potencjalnych pracodawców, jak np. „Tydzień pieniądza na UG” – inicjatywa współtworzona z Narodowym Bankiem Polskim Oddział Gdańsk w ramach Global Money Week, cykl wykładów poświęconych ubezpieczeniom organizowanych przez firmę ubezpieczeniową Hestia, konferencja „Działalność gospodarcza – pomysł na własną drogę zawodową” organizowana na Wydziale przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Krajową Administrację Skarbową. Studenci ocenianego kierunku angażują się w prace prospołeczne, organizując akcję krwiodawstwa czy organizując zbiórki na rzecz schronisk, Szlachetnej Paczki czy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Uczelnia wykazuje należytą troskę o dobro studentów odznaczających się szczególnymi potrzebami. Przede wszystkim oferuje zindywidualizowaną organizację studiów dla studentów wymagających specyficznych rozwiązań, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub z niepełnosprawnościami. Ważną rolę w tym aspekcie odgrywa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością oraz Wydziałowy Koordynator ds. studentów z niepełnosprawnościami, których zadania koncentrują się wokół wprowadzania udogodnień w procesie kształcenia dla takich studentów, włączaniu ich w życie Uczelni, niwelowanie barier w dostępie do informacji i infrastruktury, zapewnienie specjalistycznego sprzętu. Uczelnia regularnie uczestniczy w projektach mających podnosić świadomość na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami oraz włączających ich w życie społeczności akademickiej, a pracownicy Uczelni uczestniczą w szkoleniach ponoszących ich umiejętności w komunikacji z takimi osobami. Uczelnia deklaruje plany związane z dostosowaniem toalet do potrzeb młodych rodziców (przewijaki).

Obsługą spraw studenckich zajmuje się Dział Spraw Studenckich. W Uczelni powołana została funkcja opiekuna roku, który stanowi pierwsze ogniwo w załatwianiu spraw studenckich. Na Wydziale funkcjonuje wewnętrzna procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych. W celu usprawnienia i ułatwienia procesu załatwiania spraw studenckich, studentom oferuje się na stronie internetowej gotowe wzory pism oraz umożliwia załatwienie spraw poprzez obsługiwane przez Uczelnię systemy internetowe. Z myślą o studentach organizowane są dyżury pracowników dziekanatu. Ze swoją skargą student może udać się również do starosty roku oraz samorządu studenckiego UG, Skargę do Samorządu można złożyć osobiście lub anonimowo. Istnieje również możliwość anonimowego skorzystania z dedykowanej do tego celu skrzynki (wrzutni).

Uczelnia wdrożyła konkretne rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa studentów i przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Na Uczelni obowiązuje Polityka przeciwdziałania dyskryminacji studentów i doktorantów w Uniwersytecie Gdańskim, a student, który spotkał się z przejawami dyskryminacji może się zgłosić do Prodziekan ds. studenckich i kształcenia, Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi oraz do Rzecznika dyscyplinarnego dla studentów i doktorantów. System informowania o tych rozwiązaniach nie jest jednak w pełni skuteczny, ponieważ studenci ocenianego kierunku nie wykazali wiedzy na temat funkcjonowania żadnego z wyżej wymienionych Rzeczników czy wspomnianej Polityki. Studenci doświadczeni dyskryminacją czy mobbingiem, a także zmagający się z problemami natury psychologicznej mogą szukać pomocy

w oferowanym przez Uczelnię wsparciu psychologicznym. Realizowane jest ono poprzez dostęp do psychologów i psychoterapeutów, prowadzących doraźne konsultacje oraz doradztwo psychologiczne w ramach działalności Akademickiego Centrum Wsparcia Psychologicznego. System informowania o istniejącym wsparciu psychologicznym jest skuteczny – powyższe informacje studenci czerpią z powiadomień w platformie USOS, wydarzeń i spotkań organizowanych z samorządem, opiekunem roku lub władzami uczelni.

Studentów motywuje się do osiągania bardzo dobrych wyników. W trakcie toku studiów, student może ubiegać się o przewidziane prawem formy wsparcia materialnego, jak stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora oraz zapomogę. Proces ubiegania się o wymienioną pomoc materialną jest przedstawiany studentom w klarowny sposób. Studenci są dodatkowo motywowani do osiągania wysokich wyników w nauce poprzez zachęcanie do ubiegania się o stypendium Ministra.

Ocenić należy, że UG stworzył strukturę administracji uczelnianej z dużą troską o sprawy studenckie. W jej ramach wymienić można między innymi Centrum Aktywności Studenckiej i Doktoranckiej, Akademickie Centrum Wsparcia Psychologicznego, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością, Biuro Karier, imponującą siatkę stanowisk (jak pełnomocnicy, koordynatorzy, opiekunowie) dedykowanych sprawom studenckim. Nauczyciele akademicy oraz dyrektor instytutu są dostępni dla studentów w ramach prowadzonych przez siebie dyżurów. Pracownicy wymienionych jednostek cechują się otwartością na studentów oraz są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji.

Uczelnia dedykuje wsparcie dla samorządności studenckiej. Nawiązane partnerskie relacje pozwalają władzom Uczelni poznawać oczekiwania studentów kierunku i dzięki temu odpowiednio profilować ofertę wsparcia. Samorząd studencki posiada swoje przedstawicielstwo w uczelnianych oraz wydziałowych organach i ciałach kolegialnych (jak Senat Uczelni oraz senackie komisje, komisje dyscyplinarne dla studentów oraz nauczycieli, uczelniany oraz wydziałowy zespół poświęcony zapewnianiu jakości kształcenia, zajmujący się również jakością kształcenia na ocenianym kierunku, Rady Wydziałów). Należy ocenić, że Samorząd Studencki rozwinął odpowiednie struktury, kompleksowo odnoszące się do całości spraw studenckich. Samorząd uczestniczy w podejmowaniu decyzji w zakresie spraw zarówno całej Uczelni jak i Wydziału, w tym w sprawach związanych z pomocą materialną dla studentów, ewaluacją wewnętrzną Uczelni, a także bierze udział przy zmianie programów studiów. Samorząd Studencki dysponuje pomieszczeniem przeznaczonym do wyłącznego użytku. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą zrzekać się w Kole Naukowym Finansów i Ubezpieczeń, Kole Naukowym Inwestycji i Nieruchomości „Inwestor”, Kole Naukowym Metod Ilościowych oraz w pozostałych kołach działających na wydziale. Koła naukowe dysponują możliwością finansowania swoich aktywności u władz dziekańskich, władz rektorskich oraz w ramach konkursu Mistrzowie współpracy Farenheita – inicjatywy kierowanej do kół naukowych uczelni zrzeszonych w Związku Uczelni Farenheita.

Ocena systemu wsparcia studentów jest przeprowadzany w sposób stały i kompleksowy. Odbywa się w trakcie przeprowadzania ankiet studenckich, gdy ewaluacji podlegają praca jednostek administracyjnych, ocena zajęć dydaktycznych oraz dostosowanie infrastruktury wydziału. Bieżąca ocena wsparcia studentów odbywa się również w sposób nieformalny, podczas spotkań Władz z przedstawicielami Samorządu Studentów. Na podstawie tak zabranych informacji, Uczelnia systematycznie implementuje rozwiązania służące doskonaleniu wsparcia studentów. Za przykład posłużyć mogą rozmowy dyscyplinujące z prowadzącymi zajęcia, co do których pojawiły się skargi,

wprowadzenie funkcji opiekuna roku, skrzynek podawczych (wrzutni), oznaczenie sal w alfabecie Braille'a, czy aktualnie trwające prace nad utworzeniem strefy relaksu wyposażonej w podstawowe sprzęty kuchenne (mikrofalówka, czajnik).

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się skuteczniejsze informowanie studentów o wdrożonych rozwiązaniach przeciwdziałania przemocy, mobbingu i dyskryminacji, w tym o różnych możliwościach zgłaszania zachowań dyskryminacyjnych tak ze strony kadry, jak i kolegów.

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Uniwersytecie Gdańskim informacje o programie studiów, warunkach jego realizacji dostarczane są do studentów, pracowników, kandydatów na studia oraz interesariuszy zewnętrznych przede wszystkim za pośrednictwem strony internetowej Uczelni oraz strony Biuletynu Informacji Publicznej. Strony są dostępne publicznie dla wystarczająco szerokiego grona odbiorców, tj. kandydatów na studia, studentów, doktorantów, absolwentów, pracowników, pracodawców, praktykodawców, oraz wszelkiego rodzaju interesariuszy, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń

związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona dostępna jest w językach polskim i angielskim. Strona jest wyposażona jest w rozwiązania ułatwiające korzystanie z niej przez osoby z niepełnosprawnościami tj. ustawienia wysokiego kontrastu, powiększanie liter, podświetlanie linków, czym zapewnia im możliwość nieskrępowanego korzystania ze swoich funkcji.

Na stronie Uczelni w znaleźć można informacje o kierunku studiów, w tym między innymi: katalog przedmiotów, zasady i warunki rekrutacji (w tym wymagane dokumenty oraz wysokości opłat), opis procesu dyplomowania, warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się (informacje o procedurach stypendialnych, organizacji praktyk, działalności studenckiej), sylwetce absolwenta i możliwościach jego dalszego rozwoju oraz możliwościach zatrudnienia. Uczelnia nie przedstawia informacji na temat kwalifikacji przekazywanych w toku studiów. Podstawowe wskaźniki dotyczące skuteczności kształcenia, programy studiów, Regulamin studiów oraz Statut Uczelni znajdują się w BIP Uczelni. Karty przedmiotów dostępne są na stronie wyszukiwarki sylabusów w Portalu Studenta. Odnośnik do BIP UG znajduje się na dole strony w postaci przycisku pod rozpoznawalną w Polsce formą graficzną. Dostępny jest dla wszystkich interesariuszy, obecnych i przyszłych studentów, absolwentów, pracowników oraz przedstawicieli otoczenia gospodarczo-społecznego.

Na stronie znajdują się również potrzebne dane kontaktowe (bezpośredni mail, telefon) do rektoratu, biura rekrutacji, biblioteki oraz biura Współpracy i Umieędzynarodowienia, a w zakładce Media – również do rzecznika prasowego Uczelni oraz Centrum Komunikacji i Promocji.

Strona internetowa obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego, i technicznego w tym zakresie, w przypadku, gdy takie kształcenie jest prowadzone.

Treść informacji zamieszczanych na stronie internetowej Uczelni oraz na jej stronach w serwisach społecznościowych jest na bieżąco aktualizowana oraz analizowana pod kątem rzetelności zamieszczonych tam informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których m.in. poprzez spotkania (z opiekunem roku oraz władzami dziekańskimi) uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na wizytowanej Uczelni w stosunku do ocenianego kierunku zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów, realizacji procesu nauczania i uczenia się. Sposób udostępniania informacji opracowany jest w sposób, który nie wyklucza i pozwala na nieskrępowane poruszanie się po stronie internetowej. Informacje są na bieżąco aktualizowane, a poprzez odpowiednie wykorzystanie serwisów społecznościowych pozwalają na budowanie i wzmacnianie jej relacji z otoczeniem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

Nie dotyczy

Zalecenia

Nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zespół oceniający w ramach analizy polityki jakości Uczelni na kierunku finanse i rachunkowość wykraczającej poza informacje zawarte w raporcie samooceny: (1) odbył spotkanie z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości; (2) zapoznał się z dokumentacją potwierdzającą funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości na ocenianym kierunku, w tym m.in. z:

- protokołami z hospitacji zajęć realizowanych na kierunku finanse i rachunkowość;
- z certyfikatem ACCA na okres przyszły 2026-2030 i bieżący 2021-2025;
- protokołami z posiedzeń Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia za lata 2021-2024;
- protokołem z posiedzenia Rady Ekspertów Wydziału Zarządzania z dnia 7 marca 2025 roku;
- opiniami przedstawicieli Rady Ekspertów Wydziału Zarządzania o zmianach w programie studiów na kierunku finanse i rachunkowość z grudnia 2024 roku (cztery opinie);
- protokołem z posiedzenia Rady Programowej Kierunku Studiów Finanse i Rachunkowość z dnia 14 marca 2024 roku;
- z czterema rocznymi sprawozdaniami z oceny własnej (Wydziału Zarządzania) dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia UG (z okresu od 2020 do 2024).

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim można wskazać na następujące osoby lub zespoły sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem:

1. Prorektor ds. Kształcenia (poziom całej Uczelni);
2. Dziekan Wydziału Zarządzania UG, Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia, Prodziekan ds. Umiejętności i Rozwoju, Prodziekan ds. Nauki, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Zespół ds. Jakości Kształcenia WZ UG (poziom Wydziału Zarządzania);
3. Rada Programowa kierunku finanse i rachunkowość, kierownicy katedr, kierownik i opiekun praktyk zawodowych (poziom kierunku finanse i rachunkowość).

Z perspektywy całej Uczelni najważniejszą regulacją dedykowaną zapewnieniu jakości kształcenia jest Uchwała nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 roku w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Uchwała ta zawiera liczne odwołania do zarządzeń Rektora, w których to są określone zakresy obowiązków osób lub zespołów sprawujących

nadzór nad działaniami projakościowymi z perspektywy całej Uczelni, ale także w odniesieniu do ocenianego kierunku. Zadania wyznaczone dla Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia są zawarte w Zarządzeniu nr 93/R/16 Rektora UG z dnia 6 października 2016 roku w sprawie *zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim*. Istotną regulacją, wskazującą na zakres obowiązków osób i zespołów sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem finanse i rachunkowość jest Zarządzenie nr 99/R/22 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 września 2022 roku w sprawie *ogłoszenia ujednoliconego tekstu Statutu Uniwersytetu Gdańskiego*. Przedstawiciel władz rektorskich w trakcie spotkania z zespołem oceniającym nadmienił, że Uczelnia jest w trakcie gruntownej przebudowy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, który swoim zasięgiem będzie dotyczyć także kierunku finanse i rachunkowość. Zespół oceniający na podstawie ww. dokumentów, rozmów z wszystkimi interesariuszami kierunku finanse i rachunkowość stwierdza, że zbyt dużo obowiązków na rzecz zapewnienia jakości na ocenianym kierunku została przydzielona do funkcji prodziekana ds. studenckich i kształcenia, co ma wpływ na skuteczność prowadzonej polityki jakości na studiach pierwszego i drugiego stopnia kierunku finanse i rachunkowość. Na Wydziale Zarządzania nie powołano osoby odpowiedzialnej za kierunek studiów.

Na spotkaniu zespołu oceniającego z przedstawicielami Uczelni odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na kierunku finanse i rachunkowość został przedstawiony sześćoetapowy proces zatwierdzania zmian w programie studiów, który angażuje: (1) pracowników, Radę Ekspertów, studentów kierunku finanse i rachunkowość - istota i zakres proponowanych zmian w programie studiów; (2) prorektora ds. Kształcenia - konsultacja; (3) Radę Programową dla kierunku finanse i rachunkowość (kierownicy katedr finansowych i rachunkowości plus po dwóch nauczycieli z tych katedr) - konsultacje; (4) Radę Wydziału - wydanie opinii dla rektora z uwzględnieniem opinii samorządu studentów, przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego; (5) Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia - konsultacje, opinia; (6) Senat - głosowanie (zatwierdzenie). Proces doskonalenia programu studiów na ocenianym kierunku jest logiczny, jednak nie jest w pełni skuteczny, gdyż pozbawiony jest narzędzi samokontroli na poziomie Wydziału, jak i całej Uczelni, co do zgodności z obowiązującymi przepisami, w tym z rozporządzeniem w sprawie studiów. Potwierdzonym przez władze Uczelni i Wydziału Zarządzania dowodem jest uchwalenie dwóch różnych programów studiów dla kierunku finanse i rachunkowość (zjawisko to dotyczy wszystkich realizowanych cykli kształcenia). Innego dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Różnice dotyczyły planu studiów. Program studiów niestacjonarnych obejmował mniejszą liczbę zajęć kierunkowych, a przyczyną takiego rozwiązania są ograniczenia lokalowe wpływające na harmonogram zjazdów. Ponadto zidentyfikowano różnice w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, wynikające z oferty zajęć fakultatywnych. Kolejnym potwierdzonym przez Uczelnię dowodem jest brak efektów uczenia się dla zajęć we wszystkich programach studiów uchwalonych przed cyklem kształcenia 2024/2025.

Innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programów studiów na kierunku finanse i rachunkowość. Kwestie te są uwzględniane od momentu gruntownej przebudowy programu studiów pierwszego stopnia, tj. od cyklu kształcenia 2023/2024, kiedy zdecydowano się odejść od modułów specjalnościowych na rzecz ścieżek specjalnościowych (analogiczny proces trwa w ramach studiów drugiego stopnia i ma zostać wdrożony w życie od cyklu 2025/2026). W przypadku projektowania nowych programów studiów (tj. od roku 2023) Uczelnia sięga po nowoczesne metody prowadzenia zajęć w celu zwiększania motywacji

i zaangażowania studentów w pracę na zajęciach. Są to między innymi elementy gamifikacji (interaktywne quizy i aplikacje edukacyjne, mini-gry symulacyjne) a także inne kreatywne narzędzia do podejmowania decyzji i generowania pomysłów, np. metoda kapeluszy myślowych de Bono – wykorzystanie metody do wspólnego, grupowego oceniania prac projektowych realizowanych przez studentów w podzespołach. Zajęcia, zaliczenia i egzaminy prowadzone są stacjonarnie, jednak do egzaminów i zaliczeń stosowane są wybrane narzędzia i techniki kształcenia na odległość, takie jak udzielanie odpowiedzi na pytania egzaminacyjne za pomocą formularza MS Forms. Materiały do zajęć umieszczane są na platformie edukacyjnej Moodle lub w zespołach MS Teams.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, co szczegółowo zostało opisane w ramach kryterium 3.

W Uczelni przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość, jednak w opinii zespołu oceniającego nie jest ona kompleksowa i skuteczna. Uczelnia w tej materii wskazuje na następujące dowody: (1) sprawozdania z oceny własnej Wydziału Zarządzania; (2) wyniki ankiet oceny zajęć prowadzonych przez nauczycieli na kierunku finanse i rachunkowość; (3) analizę zgłoszeń studentów wpisanych do elektronicznego formularza uwag o jakości kształcenia dostępnego na stronie internetowej Wydziału, <https://wzr.ug.edu.pl/wydzial/jakosc-ksztalcenia>. Wskazane dowody nie obejmują kluczowych a jednocześnie podstawowych obszarów oceny programu studiów, co zostało potwierdzone na spotkaniu zespołu oceniającego z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Obszary te dotyczą następujących, wieloletnich zaniedbań: (1) ocena zgodności kierunkowych efektów uczenia się z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji; (2) brak efektów uczenia się dla zajęć (dopiero od cyklu kształcenia 2024/2025 w sylabusach podano efekty uczenia się dla zajęć; w sylabusach do wcześniejszych cykli nie ma określonych takich efektów uczenia się); (3) brak oceny skuteczności metod weryfikacji efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć; (4) brak potwierdzenia na realizację przez nauczycieli podanych w sylabusach metod weryfikacji założonych dla zajęć efektów uczenia się; (5) brak wniosków z monitoringu losów zawodowych absolwentów; (6) niezgodność (wzajemne wykluczanie się) wewnętrznych wytycznych dotyczących obowiązku prowadzenia konsultacji (ograniczenie do 1-2 godzin zegarowych w tygodniu, zgodnie z zapisami zarządzenia Dziekana dotyczące wymiaru i formy odbywania konsultacji na Wydziale Zarządzania UG) z stanem wynikającym z sylabusów, w których przewidziano nadwymiarowy czas konsultacji. Uczelnia potwierdziła, że nikt w sposób systematyczny nie dokonywał przeglądu i oceny kierunkowych efektów uczenia się ani informacji zawartych w sylabusach do zajęć, a także nikt nie przeprowadził oceny jakości prac etapowych i egzaminacyjnych. W systematycznej ocenie programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość nie uwzględniono wyników oceny jakości prac dyplomowych, gdyż nie opracowano procedury dla takiej oceny. Przyjęte na Wydziale Zarządzania rozwiązania projakościowe miały charakter: (1) oddolny i niesformalizowany (np. analiza sylabusów w katedrach, która nie miała oficjalnego znaczenia, ani wpływu na doskonalenie programu studiów); (2) odgórny i niesformalizowany (np. rozmowy w gronie dziekańskim lub dziekana z opiekunami prac dyplomowych, z których nie wynikały sformalizowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów). Uczelnia dla ocenianego kierunku w sposób ciągły i usystematyzowany prowadzi monitoring liczby osób przyjętych i studentów rezygnujących lub skreślonych.

W pracy nad zmianami programowymi na studiach pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, wprowadzone począwszy od cyklu kształcenia 2023/2024, zaangażowana była znaczna część pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych Wydziału Zarządzania.

Prace toczyły się w zespołach pod kierownictwem Prodziekana ds. studenckich i kształcenia oraz kierowników katedr finansowych i rachunkowości. Programy studiów zostały pozytywnie opiniowane przez samorząd studencki, a ponadto były przedmiotem dyskusji na Radach Wydziału, w których uczestniczyli studenci kierunku finanse i rachunkowość. Nowe władze dziekańskie po powołaniu Rady Ekspertów Wydziału Zarządzania, przedstawiły program i jego najnowsze modyfikacje przedstawicielom Rady. Opinie przedstawicieli Rady Ekspertów zostały przedstawione zespołowi oceniającemu. Ponadto na spotkaniu zespołu oceniającego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego uzyskano potwierdzenie ze strony przedstawicieli Rady Ekspertów i innych osób na zaangażowanie i wpływ z ich strony na ocenę i modyfikacje programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość. Sugestie interesariuszy zewnętrznych polegały między innymi na zmniejszeniu dużej liczby wąskich zajęć specjalnościowych (często 15-godzinnych) na rzecz szerzej rozumianych zajęć odzwierciedlających konkretne obszary, w których częstym elementem zaliczenia jest praca projektowa. Dodatkowo, zgodnie z sugestiami interesariuszy zewnętrznych program studiów tworzą zajęcia fakultatywne, tzw. wykłady do wyboru, realizowane przy dużym wsparciu lub wyłącznie przez praktyków (np. ESG w praktyce – podstawy wiedzy o zrównoważonej działalności przedsiębiorstw, Starter Student Hub – przy współpracy z Inkubatorem Przedsiębiorczości Starter czy Prowadzenie projektów i zarządzanie zespołem prowadzone przez praktyków Nordea).

Wnioski z oceny programu studiów brane są pod uwagę przy jego modyfikacji tylko w takim zakresie, jak zostało to opisane przez zespół oceniający. Przy zmianach programowych na studiach pierwszego stopnia Uczelnia uwzględniła zmieniające się potrzeby rynku pracy oraz uwagi interesariuszy zewnętrznych dotyczące konieczności zwrócenia większej uwagi na aspekty praktyczne, w tym wprowadzenie do programów większej liczby analiz rzeczywistych przypadków z praktyki gospodarczej, uwzględniając konieczne wizyty w przedsiębiorstwach. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i doskonalenie programów studiów zaowocowało uznawalnością egzaminów w przypadku specjalności biegły rewident oraz akredytacją specjalności rachunkowość ACCA. Wydział we współpracy z Polską Izbą Biegłych Rewidentów ustalił program na kierunku finanse i rachunkowość w taki sposób, aby absolwent studiów stacjonarnych (cykl 2023/2024) i niestacjonarnych (cykl 2024/2025) pierwszego stopnia mógł ubiegać się o zaliczenie przez Komisję Egzaminacyjną PIBR pięciu egzaminów z wiedzy w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta (na podstawie wniosków o adekwatności zrealizowanego programu z zakresem wiedzy wymaganym przez KE PIBR podczas egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta). Ponadto, studenci studiów niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, specjalność biegły rewident, zainteresowani zdobyciem uprawnień biegłego rewidenta nadawanych przez PIBR na podstawie zrealizowanego programu studiów mogą ubiegać się o zaliczenie przez Komisję Egzaminacyjną PIBR wybranych egzaminów z wiedzy w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta na warunkach określonych przez PIBR. W związku z posiadaniem przez Wydział akredytacji ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), ukończenie specjalności rachunkowość ACCA na studiach stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, zwalnia studenta z 9 spośród 14 egzaminów, jakie należy zdać, aby uzyskać kwalifikacje ACCA.

Jakość kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, czego dowodem jest kolejna wizytacja zespołu oceniającego PKA. Jednak wyniki takiej oceny nie są w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku, o czym świadczą wieloletnie zaniedbania w skutecznym wdrożeniu zalecenia z poprzedniej wizytacji, które dotyczyły efektów uczenia się dla zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane, ale nie w ujęciu kompleksowym i w pełni skutecznym zasady projektowania, zatwierdzania oraz zmiany programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość. Prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wybranych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Jednak oceny te nie mają charakteru kompleksowego. Jakość kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne, ale nie w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Ocena kryterium 10 została obniżona w związku z następującymi nieprawidłowościami:

1. Brak w pełni skutecznych rozwiązań na poziomie Wydziału i Uczelni dotyczących oceny zgodności z przepisami prawa programu studiów przed jego zatwierdzeniem.
2. Brak odpowiednio pogłębionego monitorowania programu studiów w zakresie zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku oraz sformułowanych dla zajęć z wymaganiami prawnymi.
3. Brak skutecznych rozwiązań dotyczących oceny prawidłowości doboru i kompletności form weryfikacji efektów uczenia się podanych w sylabusach na podstawie analizy prac etapowych, egzaminacyjnych.
4. Brak skutecznych rozwiązań dotyczących oceny jakości prac dyplomowych i ich recenzji w świetle przyjętych przez Uczelnię zasad i wytycznych pisania prac dyplomowych.
5. Brak skutecznych rozwiązań zapobiegających obowiązywaniu niezgodnych w stosunku do siebie wytycznych dotyczących wymiaru obowiązkowych konsultacji dla nauczycieli w ramach zarządzeń Dziekana Wydziału Zarządzania UG i informacji wynikających z sylabusów do zajęć.
6. Brak skutecznego monitorowania wdrażania zaleceń z oceny programowej wykonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy

Rekomendacje

1. Rekomenduje się, aby oddolne inicjatywy projakościowe na rzecz kierunku finanse i rachunkowość wypracowywane w ramach katedr, których skuteczność została potwierdzona, były w sposób oficjalny zgłaszane do władz Wydziału Zarządzania.

2. Rekomenduje się, aby z rozmów dyscyplinujących nauczycieli sporządzane były notatki służbowe, będące dowodem na zidentyfikowanie nieprawidłowości wraz z podanymi działaniami naprawczymi.
3. Rekomenduje się przeprowadzić proces decentralizacji zarządzania w zakresie działań na rzecz jakości kierunku finanse i rachunkowość na poziomie Wydziału przez oddelegowanie obowiązków na niższy poziom ze stanowiska Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia Wydziału Zarządzania.

Zalecenia

1. Zaleca się wdrożyć na poziomie Wydziału i Uczelni rozwiązania zapewniające potwierdzenie zgodności z prawem programu studiów przed jego zatwierdzeniem.
2. Zaleca się monitorowanie programu studiów w zakresie zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku oraz dla zajęć z wymaganiami prawnymi.
3. Zaleca się wdrożyć na kierunku finanse i rachunkowość okresową procedurę umożliwiającą ocenę prawidłowości doboru i kompletności form weryfikacji efektów uczenia się podanych w sylabusach na podstawie analizy prac etapowych, egzaminacyjnych.
4. Zaleca się wdrożyć na kierunku finanse i rachunkowość okresową procedurę oceny jakości prac dyplomowych i ich recenzji w świetle przyjętych przez Uczelnię zasad i wytycznych pisania prac dyplomowych.
5. Zaleca się wdrożyć na kierunku finanse i rachunkowość procedurę uniemożliwiającą funkcjonowanie wzajemnie wykluczających się wytycznych, co do wymiaru obowiązkowych konsultacji dla nauczycieli.
6. Zaleca się niezwłocznie i skutecznie wdrażać zalecenia formułowane przez Polską Komisję Akredytacyjną po ocenie programowej na kierunku finanse i rachunkowość.

5. Załączniki: